

گزارش تحلیلی مطالعات کلان

گزارش مهر ۱۴۰۳

۸۸۷۳۰۰۶۰ - ۸۸۷۳۰۰۵۴ - ۸۸۷۳۳۷۵ - ۸۸۷۵۳۳۷۶ - ۲۱ (+۹۸)

info@bcr.ir ، ۲۱ ۸۸۷۵۳۳۷۶ (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، بن بست دوم، پلاک ۱۱ ، طبقه ۴، واحد ۴

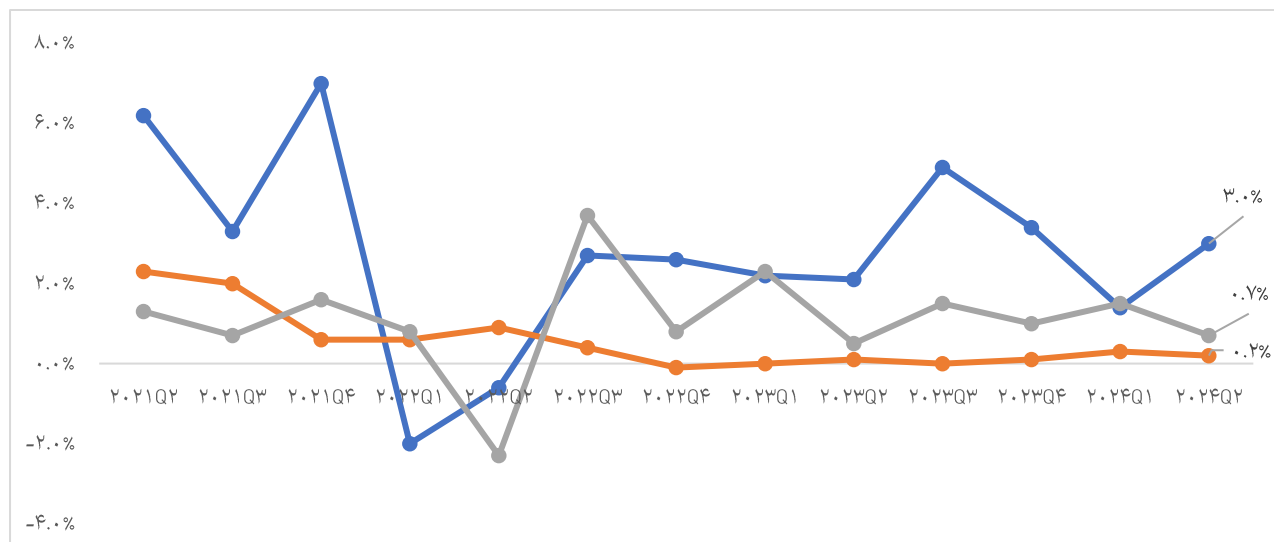

قیمت‌ها و شاخص‌ها

جدول (۱) خلاصه قیمت‌های دلار، طلا، شاخص بورس، و قیمت‌های جهانی کامودیتی‌ها

دسته بندی	شرح	قیمت مهر ماه (دلار)	تغییرات ماهانه	تغییرات یک ساله
طلا و ارز	دلار آزاد (ریال)	۶۴۸,۸۰۰	۹.۲٪	۲۸.۲٪
	دلار حواله (ریال)	۴۸۶,۸۹۷	۵.۵٪	۲۹.۹٪
	اونس طلا	۲,۷۲۲	۳.۹٪	۳۷.۳٪
	بیت کوین	۶۶,۹۱۵	۶.۱٪	۹۶.۳٪
	شاخص بورس تهران	۱,۹۹۲,۱۷۰	-۴.۲٪	-۲۰.۰٪
	شاخص S&P500	۵,۸۰۸	۳.۸٪	۳۷.۵٪
فرآورده های نفتی	گاز طبیعی ttf _ متر مکعب	۰.۵۰	۲۵.۰٪	-۲۰.۵٪
	نفت برنت _ بشکه	۷۳	-۱.۴٪	-۲۰.۷٪
	بنزین خلیج فارس _ بشکه	۱۰۰	۲.۴٪	-۱۳.۴٪
	گازوییل خلیج فارس _ بشکه	۹۹	۳.۸٪	-۲۸.۴٪
	گاز مایع LPG _ شرق آسیا_تن	۵۹۲	-۳.۰٪	-۳.۱٪
	گاز JKM _ LNG USD/MMBtu	۱۳.۳	۲.۱٪	-۲۷.۳٪
پتروشیمی	متانول_سی اف آر_چین_تن	۲۸۲	-۰.۴٪	۱.۴٪
	اوره گرانوله_فوب ایران_تن	۳۲۴	۱۱.۲٪	-۸.۹٪
	اتیلن_سی اف آر _شرق آسیا_تن	۹۵۰	۱.۱٪	-۰.۱٪
	پروپیلن_سی اف آر_چین_تن	۸۶۰	۱.۲٪	۱.۲٪
پلیمر	پلی اتیلن سبک خطی_ فوب خلیج فارس_تن	۹۲۹	۰.۴٪	۱.۱٪
	پلی اتیلن سنگین_فوب خلیج فارس_تن	۸۹۳	-۰.۸٪	-۷.۵٪
	پلی پروپیلن_ فوب خلیج فارس_تن	۸۷۰	۱.۲٪	۱.۸٪
	پلی استایرن_سی اف آر_چین_تن	۱,۳۳۰	-۱.۵٪	۴.۷٪
	پی وی سی_شرق آسیا_تن	۷۴۰	۰.۰٪	۰.۰٪
	پلی اتیلن ترافتالات_ شرق آسیا_تن	۹۰۰	۲.۳٪	-۵.۳٪
فلزات اساسی	سنگ آهن _سی اف آر _چین_تن	۱۰۰	۹.۹٪	-۱۶.۲٪
	فولاد_بیلت دریای سیاه_تن	۴۸۰	۳.۹٪	۱.۱٪
	مس_بورس لندن_تن	۹,۶۳۱	۱.۴٪	۲۱.۲٪
	آلومینیوم_ بورس لندن_تن	۲,۶۱۶	۵.۱٪	۱۹.۷٪
	روی_بورس لندن_تن	۳,۰۹۱	۷.۷٪	۲۶.۶٪
	برق تجدیدپذیر (ریال بر کیلووات ساعت)	۲۸,۲۲۵	-۴۱.۲٪	-

وضعیت رشد اقتصادی

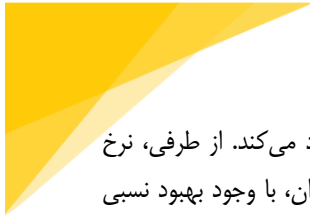
(نمودار ۱) روند رشد اقتصادی اقتصادهای بزرگ؛ منبع: اداره آمار اقتصادی آمریکا، اتحادیه اروپا و چین

در مهر ۱۴۰۳، اقتصاد آمریکا به رشد خود ادامه داده است. رشد تولید ناخالص داخلی در نیمه اول سال ۲۰۲۴ به ۲.۱ درصد رسید و بازار کار نیز با ایجاد ۳۳۶ هزار شغل جدید در سپتامبر و ثابت ماندن نرخ بیکاری در ۳.۸ درصد همچنان قوی باقی ماند. همچنین، تورم کاهش یافت و قیمت‌ها نسبت به ابتدای سال کنترل شده‌اند. با وجود افزایش نرخ بهره که تقاضا در بازار مسکن را کاهش داده است، عرضه محدود خانه‌ها قیمت‌ها را در سطح بالایی نگه داشته است.

در مهر ماه ۱۴۰۳، رشد اقتصادی اروپا همچنان با چالش‌هایی روبه‌رو است و روندی نسبتاً ضعیف را نشان می‌دهد. پیش‌بینی‌ها از سوی بانک جهانی حاکی از آن است که نرخ رشد منطقه اروپا و آسیای مرکزی برای سال ۲۰۲۴ به ۳.۳ درصد کاهش یافته و احتمالاً در سال‌های آتی بیشتر کند خواهد شد. کاهش تورم در برخی کشورها، کاهش نرخ‌های بهره را ممکن ساخته اما نگرانی‌ها از ثبات تورم همچنان پابرجاست، به ویژه در بازارهایی که تقاضای داخلی ضعیف باقی مانده است و بهبودی قابل توجهی در تقاضای خارجی مشاهده نمی‌شود.

در حوزه صادرات، رشد صادرات منطقه یورو در نیمه دوم سال کاهش یافت و همچنان تحت تاثیر کاهش رقابت‌پذیری و کاهش تقاضا در بازارهای جهانی است. از سوی دیگر، انتظار می‌رود مصرف خصوصی به دلیل افزایش درآمدهای واقعی و کاهش سیاست‌های پولی سخت‌گیرانه، از نیمه دوم سال ۲۰۲۴ بهبود یابد و یکی از عوامل اصلی رشد اقتصادی باشد. با این حال، عدم اطمینان در بخش‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری کماکان بر توسعه اقتصادی فشار می‌آورد و نرخ رشد را کمتر از میانگین بلندمدت منطقه نگه می‌دارد.

در مهر ۱۴۰۳ (اکتبر ۲۰۲۴)، رشد اقتصادی چین با چالش‌های قابل توجهی مواجه بود، اما دولت این کشور با اجرای سیاست‌های محرک مالی سعی در حفظ ثبات اقتصادی دارد. چین در سه ماهه سوم سال جاری رشد اقتصادی ۴.۶ درصدی را تجربه کرد که کمتر از سه ماهه دوم بوده و به علت ضعف بخش املاک و کاهش تقاضای داخلی روی داده است. با این حال، دولت چین اقدامات قابل توجهی از جمله افزایش سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیربنایی و تزریق منابع مالی برای حمایت از بخش املاک انجام داده است. این اقدامات، در راستای تلاش برای دستیابی به هدف رشد سالانه ۵ درصدی صورت می‌گیرند و باعث افزایش تولیدات صنعتی و فروش خرده‌فروشی در ماه سپتامبر شدند.

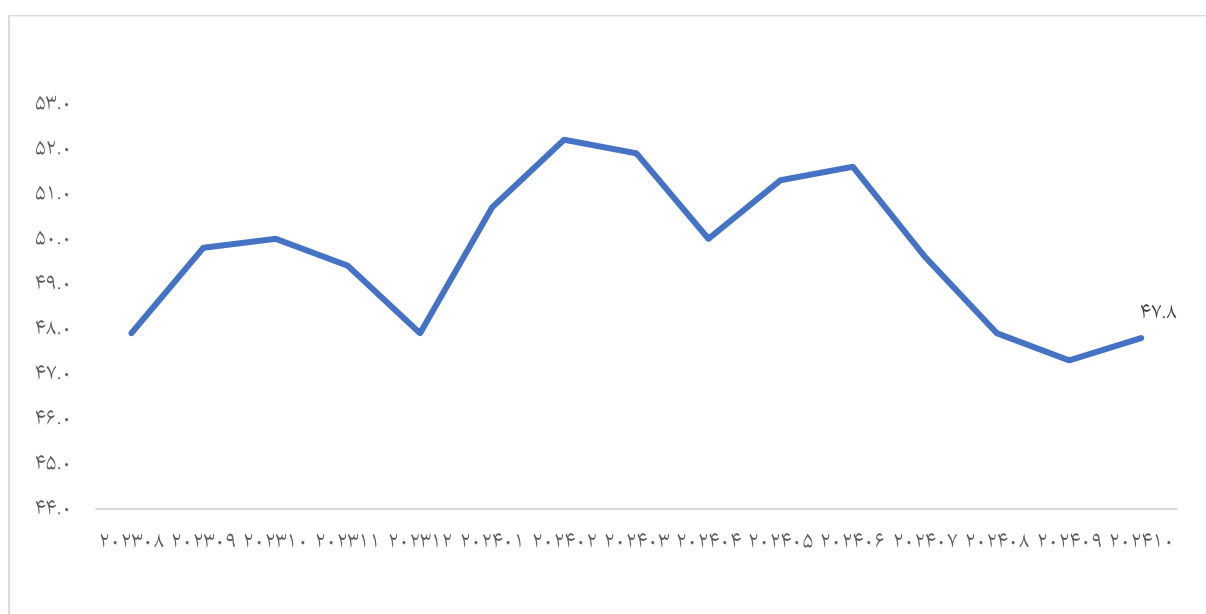
در بخش املاک، علیرغم بهبود نسبی فروش در تعطیلات ملی چین، همچنان این بخش فشار قابل توجهی بر اقتصاد وارد می کند. از طرفی، نرخ بیکاری شهری با کاهش به ۵.۱ درصد در سه ماهه سوم، امیدهایی برای بهبود شرایط اقتصادی ایجاد کرده است. تحلیل گران، با وجود بهبود نسبی رشد، به چالش های ساختاری همچون کاهش جمعیت نیروی کار، بدهی های بالا و تغییرات در زنجیره تامین جهانی اشاره کرده و در خصوص پایداری بلندمدت این سیاست ها ابراز نگرانی کرده اند.

در مجموع، چین به رغم این چالش ها، با اجرای این سیاست ها و برنامه های سرمایه گذاری امید دارد که رشد اقتصادی اش در ماه های آینده بهبود یابد و هدف ۵ درصدی را محقق کند، هرچند که این هدف هنوز دور از قطعیت است.

شاخص مدیران خرید

در ماه اکتبر ۲۰۲۴، شاخص مدیران خرید (PMI) در بخش تولید آمریکا به ۴۷.۸ رسید که نشان‌دهنده کاهش فعالیت‌های تولیدی نسبت به ماه‌های قبل است. این کاهش به دلیل افت شدید تقاضا و افزایش موجودی‌ها در انبارها رخ داده است. در واقع، شاخص کمتر از ۵۰، به معنای انقباض اقتصادی در این بخش است و این افت نشان‌دهنده ضعف در بخش تولید به دلیل کاهش سفارشات جدید و نگرانی‌ها پیرامون چشم‌انداز

اقتصادی آینده است همچنین، در حالی که بخش تولیدی دچار کاهش شده، بخش خدمات در آمریکا در وضعیت بهتری قرار دارد و شاخص PMI آن در حدود ۵۴.۳ ثبت شده است. با این حال، شاخص کل تولید و خدمات (شاخص ترکیبی) در سطح پایینی قرار دارد و نشان می‌دهد که فشارهای تورمی و افزایش هزینه‌ها، شرایط پیچیده‌ای را برای رشد اقتصادی ایجاد کرده است.

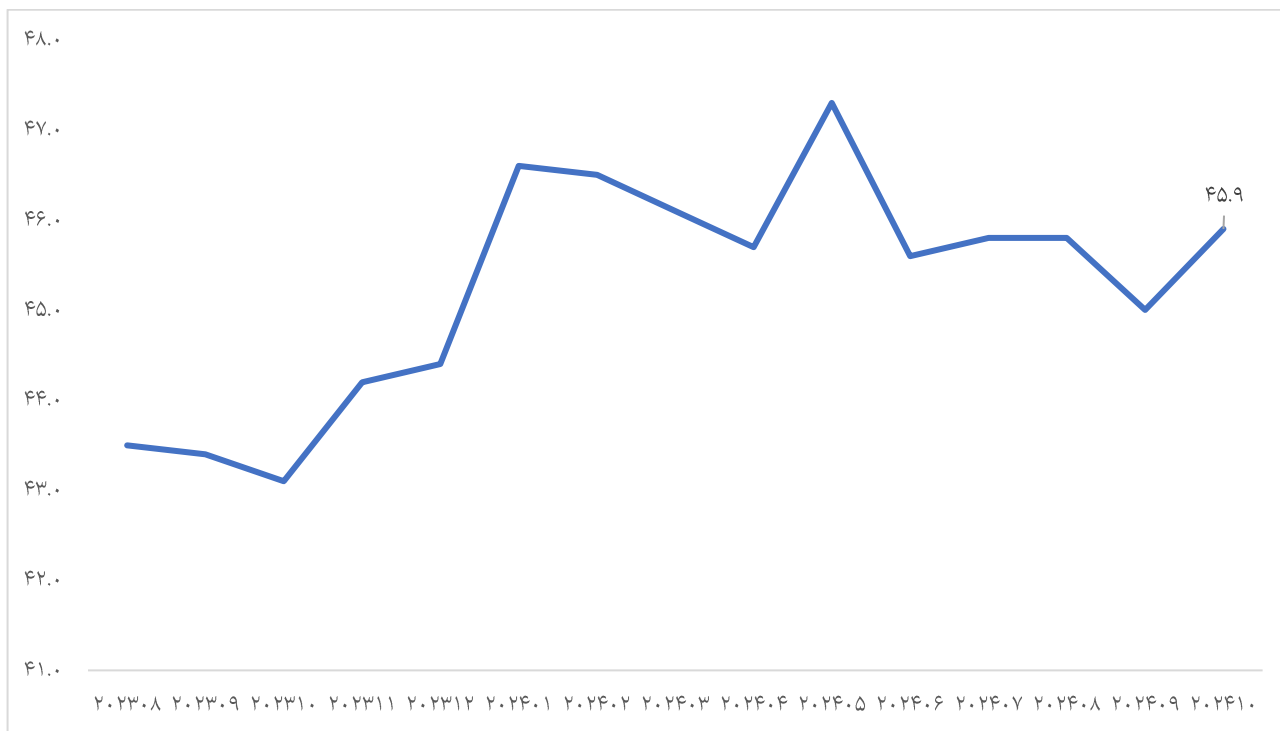

(نمودار (۲) روند شاخص مدیران خرید آمریکا؛ منبع: Institute for Supply Management)

در ماه اکتبر ۲۰۲۴، شاخص مدیران خرید (PMI) ناحیه یورو همچنان نشانه‌هایی از انقباض اقتصادی را نشان می‌دهد. شاخص PMI بخش تولیدی اروپا به ۴۵.۹ رسید، که از ۴۵.۰ در ماه سپتامبر اندکی بالاتر است و به بالاترین سطح پنج ماه اخیر رسید. با این حال، این شاخص همچنان زیر سطح ۵۰ است و نشان‌دهنده کاهش تولید و فعالیت‌های صنعتی در این ناحیه می‌باشد. در همین حال، تقاضا برای کالاهای جدید کاهش یافته و شرکت‌ها به کاهش خرید مواد اولیه و ذخیره‌سازی پرداخته‌اند، و هزینه‌های ورودی نیز همچنان افت کرده است.

شاخص ترکیبی PMI اروپا نیز به ۴۹.۷ رسیده که با وجود اندکی افزایش نسبت به ماه قبل، همچنان نشان‌دهنده تداوم ضعف اقتصادی است. این کاهش فعالیت‌ها در شرایطی است که بانک مرکزی اروپا نیز با کاهش نرخ بهره به دنبال تقویت اقتصاد می‌باشد و انتظار می‌رود در نشست‌های آتی بانک مرکزی، تصمیماتی برای بهبود شرایط اتخاذ شود.

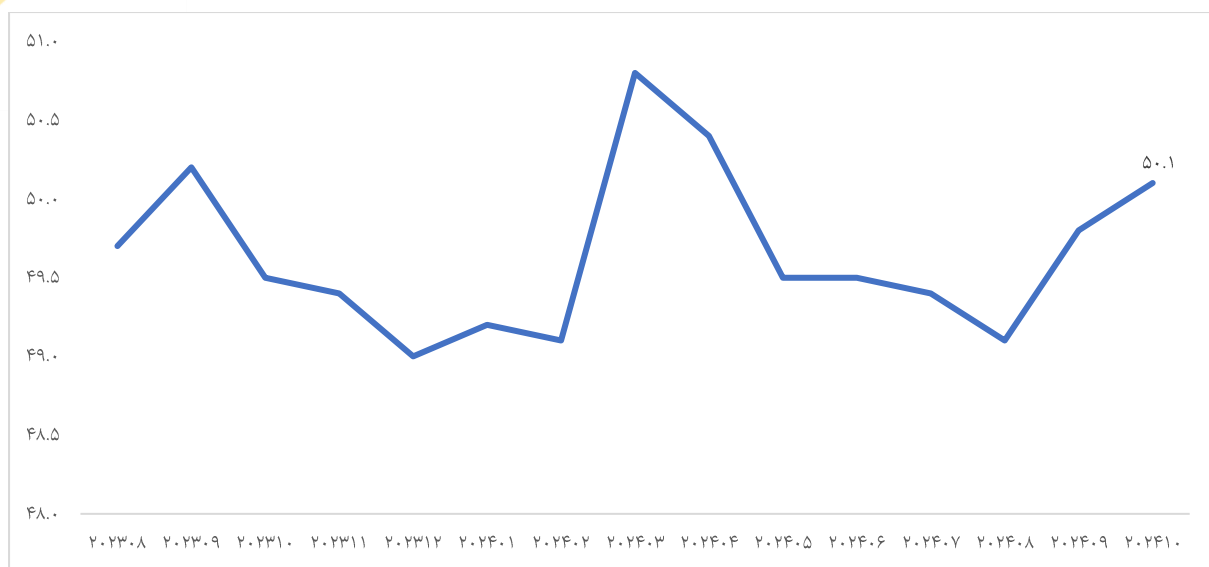
به طور کلی، اقتصاد ناحیه یورو در اکتبر ۲۰۲۴ همچنان تحت تأثیر ضعف در بخش‌های تولیدی و خدماتی و کاهش تقاضای جدید بوده است که می‌تواند تأثیرات بیشتری بر رشد اقتصادی این ناحیه داشته باشد.

نمودار (۳) روند شاخص مدیران خرید اروپا؛ منبع: S&P Global

در مهرماه (اکتبر ۲۰۲۴)، شاخص مدیران خرید (PMI) رسمی بخش تولید چین به ۴۹.۵ کاهش یافت و مجدداً به منطقه انقباض بازگشت که نشان‌دهنده کندی فعالیت تولیدی در این کشور است. این در حالی است که این شاخص در ماه قبل به ۵۰.۲ رسیده و به محدوده رشد وارد شده بود. کاهش این شاخص به دلایلی همچون افت تقاضای خارجی و نیز تعطیلات طولانی جشن‌های پاییز و روز ملی چین نسبت داده می‌شود. در این ماه، شاخص سفارشات جدید نیز کاهش یافته و به ۴۹.۵ رسیده و شاخص سفارشات صادراتی با کاهش به ۴۶.۸، نشان‌دهنده ضعف تقاضای جهانی است.

شاخص فعالیت‌های تولیدی چین نیز در محدوده رشد (۵۰.۱) قرار دارد که بخش‌های حمل‌ونقل و گردشگری به دلیل تأثیر تعطیلات طولانی در وضعیت مناسبی قرار داشته‌اند. این در حالی است که با اقدامات جدید دولت برای حمایت از رشد اقتصادی، پیش‌بینی می‌شود شاخص PMI چین در ماه‌های آتی دوباره به سطح رشد بازگردد.

نمودار (۴) روند شاخص مدیران خرید چین؛ منبع: S&P Global

وضعیت تورم

در مهرماه (اکتبر) ۲۰۲۴، نرخ تورم سالانه در آمریکا حدود ۲.۴ درصد بود. این نرخ که از ماههای قبل کاهش یافته است، نشان می‌دهد که کنترل‌های تورمی و افزایش نرخ‌های بهره تا حدودی موثر بوده‌اند. با این حال، برخی از هزینه‌ها همچنان در حال افزایش هستند. افزایش هزینه‌های بخش مسکن، یکی از عوامل اصلی بالارفتن قیمت‌ها به شمار می‌رود و نرخ سالانه این بخش به ۵.۲ درصد رسیده است. از سوی دیگر، کاهش قیمت سوخت و انرژی به کاهش تورم کمک کرده است.

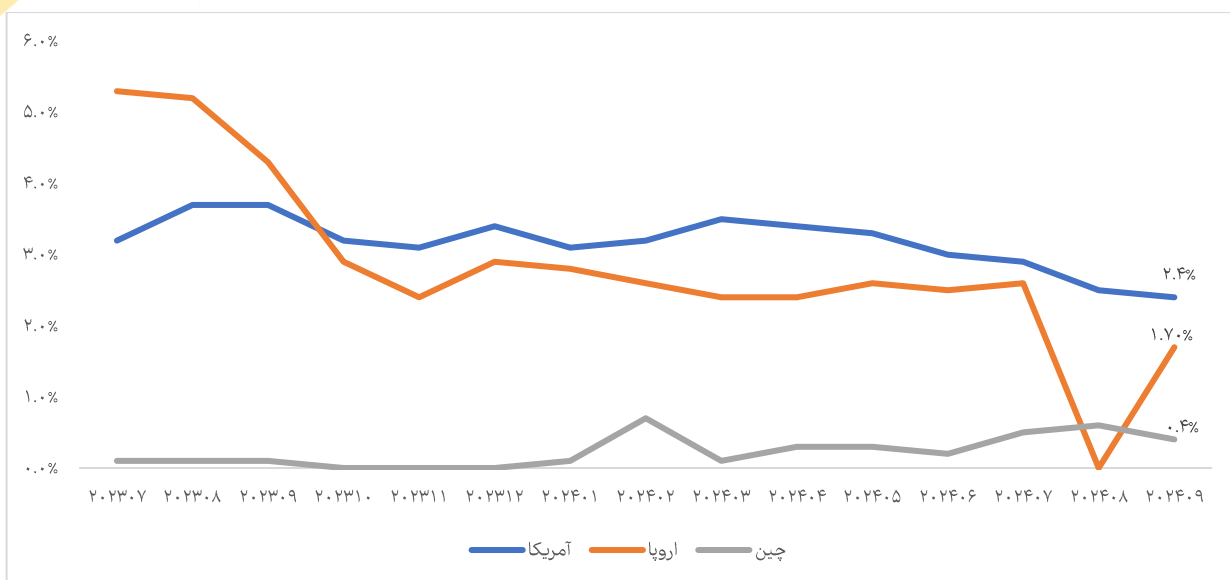
نرخ تورم ماهانه، در مقایسه با ماه قبل، تغییر محسوسی نداشته و حدود ۰.۲ درصد افزایش یافته که ناشی از افزایش اندک هزینه‌های مسکن و کالاهای مصرفی است. بانک مرکزی آمریکا (فدرال رزرو) به دقت تورم را رصد می‌کند تا بتواند نرخ‌های بهره را در ماه‌های آتی براساس تغییرات تورم و رشد اقتصادی تنظیم کند.

در مهر ماه ۱۴۰۳ (اکتبر ۲۰۲۴)، نرخ تورم سالانه در منطقه یورو به ۱.۷ درصد کاهش یافت که پایین‌ترین سطح آن از آوریل ۲۰۲۱ است و از هدف ۲ درصدی بانک مرکزی اروپا کمتر شده است. این کاهش به دلیل کاهش بیشتر در قیمت انرژی و کند شدن تورم خدمات بوده است، در حالی که قیمت مواد غذایی، نوشیدنی‌های الکلی و تنباکو اندکی افزایش یافته است. همچنین، تورم هسته‌ای (که انرژی و غذا را شامل نمی‌شود) نیز به ۲.۷ درصد کاهش یافته است. در بزرگ‌ترین اقتصادهای این منطقه، تورم در آلمان به ۱.۸ درصد، در فرانسه به ۱.۴ درصد و در اسپانیا به ۱.۷ درصد رسیده است.

در سطح اتحادیه اروپا، تورم سالانه در سپتامبر ۲۰۲۴ به ۲.۱ درصد کاهش یافته و انتظار می‌رود این روند نزولی ادامه یابد. این شرایط بانک مرکزی اروپا را در ادامه سیاست‌های پولی سختگیرانه و مهار نرخ بهره محتاط کرده است، با این هدف که تورم به تدریج به هدف ۲ درصدی بازگردد.

تورم سالانه در چین در مهرماه ۲۰۲۴ (اکتبر) به میزان ۰.۴٪ نسبت به سال قبل گزارش شده است، که از انتظارات و میزان قبلی ۰.۲٪ اندکی بالاتر بوده است. با این حال، تورم ماهانه همچنان ثابت باقی مانده و به صفر رسیده است. در این میان، شاخص قیمت تولیدکننده (PPI) نیز کاهش سالانه ۲.۸٪ را نشان می‌دهد، که بیانگر فشار کاهشی بر قیمت‌ها در بخش تولید است.

عوامل مختلفی از جمله کاهش تقاضای داخلی و سیاست‌های انبساطی پولی، در کنترل نرخ تورم چین تاثیرگذار بوده‌اند. این عوامل به دولت چین کمک کرده‌اند تا در شرایط اقتصادی کنونی، تورم را به‌ویژه در سطوح مصرف‌کننده مدیریت کند، هرچند که کاهش قیمت‌ها در بخش تولید نشان از چالش‌های اقتصادی عمیق‌تری دارد.

نمودار (۵) روند نرخ تورم مصرف کننده در اقتصاد آمریکا، اروپا و چین؛ منبع: اداره آمار اقتصادی آمریکا، اتحادیه اروپا و چین

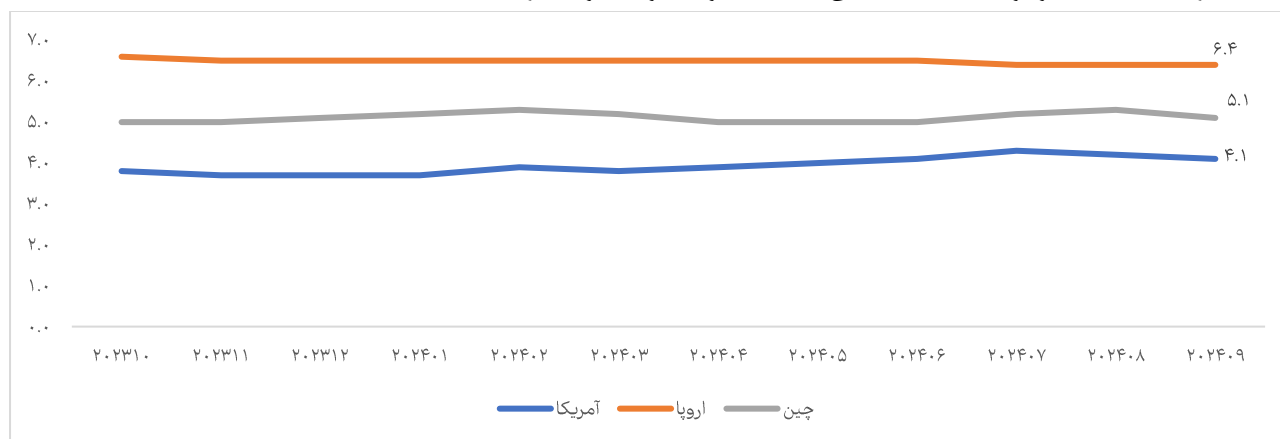
در ماه اکتبر ۲۰۲۴، نرخ بیکاری ایالات متحده به ۴.۱ درصد رسید. این رقم در ماه سپتامبر بدون تغییر مانده بود و نشان از افزایش نسبت به سال گذشته دارد، زمانی که نرخ بیکاری ۳.۸ درصد بود. در این دوره، تعداد افراد بیکار در حدود ۶.۸ میلیون نفر بود. همچنین، نرخ مشارکت نیروی کار همچنان در ۶۲.۷ درصد ثابت مانده و میزان اشتغال در بخش‌هایی چون خدمات غذایی، مراقبت‌های بهداشتی و ساخت‌وساز همچنان افزایش داشته است، در حالی که صنایع تولیدی و خرده‌فروشی تغییرات کمتری را تجربه کرده‌اند.

افزایش اشتغال در ماه‌های اخیر تحت تأثیر عواملی چون افزایش تعداد مشاغل در بخش‌های خدماتی و بهداشتی بوده است، هرچند که کاهش در تولید و فروش در بخش‌های دیگری مشاهده شده است. علاوه بر این، افراد شاغل پاره‌وقت و کسانی که به‌دنبال کار تمام‌وقت هستند نیز افزایش داشته‌اند.

در ماه اکتبر ۲۰۲۴، نرخ بیکاری در منطقه یورو حدود ۶.۴٪ باقی مانده است که یکی از پایین‌ترین نرخ‌های بیکاری ثبت‌شده در سال‌های اخیر است. اسپانیا با ۱۱.۳٪ بالاترین نرخ بیکاری را در بین کشورهای عضو منطقه یورو دارد و پس از آن کشورهای یونان، سوئد، و فنلاند قرار دارند. در مقابل، کشورهایی چون آلمان با ۳.۴٪ و لهستان با ۲.۹٪ از پایین‌ترین نرخ‌های بیکاری برخوردارند. همچنین، نرخ بیکاری جوانان در این منطقه در ماه‌های اخیر روندی نزولی داشته و به ۱۴.۱٪ رسیده است.

نرخ بیکاری چین در ماه سپتامبر ۲۰۲۴ به ۵.۱ درصد کاهش یافت، در حالی که در ماه‌های قبل، مانند اوت، این رقم ۵.۳ درصد بود. این کاهش نشانگر بهبود نسبی در اشتغال شهری است، به‌ویژه در ۳۱ شهر بزرگ چین. همچنین، نرخ بیکاری میان افراد دارای اقامت محلی به ۵.۲ درصد و میان افراد غیرمحلی به ۴.۸ درصد رسید. به‌طور کلی، متوسط نرخ بیکاری برای بازه زمانی ژانویه تا سپتامبر ۵.۱ درصد بوده است، که نسبت به سال گذشته ۰.۲ درصد کاهش یافته است.

لازم به ذکر است که در سپتامبر ۲۰۲۳، نرخ بیکاری در سطح ۵.۰ درصد قرار داشت که نشان‌دهنده نوسانات فصلی در بازار کار چین است. این تغییرات با توجه به شرایط اقتصادی کشور و سیاست‌های حمایتی از بازار کار توسط دولت صورت گرفته است.

نمودار (۶) روند نرخ بیکاری آمریکا، اروپا و چین؛ منبع: U.S. Bureau of Labor Statistics، National Bureau of Statistics of China

مطابق گزارش اکونومی، بیکاری بر اساس استانداردهای تاریخی پایین است، اما کاهش شرایط بازار کار کاهش فشار از تورم دستمزدها را آغاز کرده است. این مورد به بانک‌های مرکزی در اقتصادهای پیشرفته کمک می‌کند تا کاهش نرخ بهره را توجیه کنند و اکنون سرعت بیشتری گرفته است.

در نشست سپتامبر ۲۰۲۴، مقامات فدرال رزرو بر سر میزان کاهش نرخ بهره اختلاف نظر داشتند و نهایتاً تصمیم گرفتند نرخ بهره را به میزان ۰.۵ درصد کاهش دهند تا بین اطمینان به کاهش تورم و نگرانی‌های مربوط به بازار کار تعادلی برقرار کنند. تنها مخالف این تصمیم، «میشل بومن» از اعضای هیئت‌مدیره بود که به جای ۰.۵ درصد، کاهش ۰.۲۵ درصدی را ترجیح می‌داد. این اولین باری است که یک عضو هیئت‌مدیره از سال ۲۰۰۵ با کاهش نرخ بهره مخالفت کرده است.

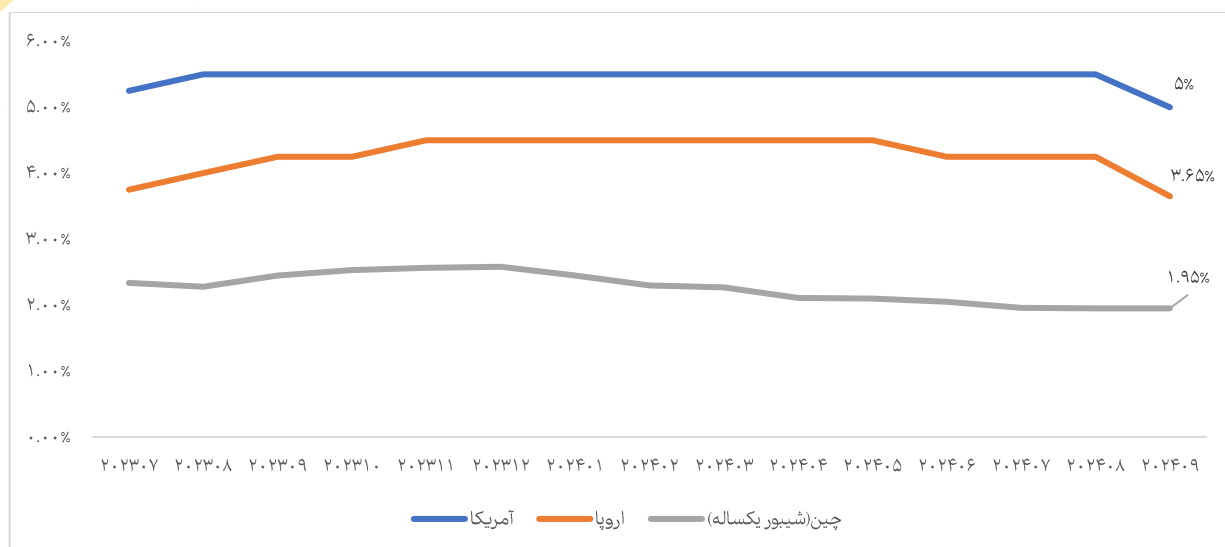
در این جلسه، فدرال رزرو تصریح کرد که کاهش ۰.۵ درصدی نباید به عنوان نشانه‌ای از چشم‌انداز اقتصادی منفی‌تر یا سرعت بیشتر سیاست‌های کاهش نرخ بهره تلقی شود. علاوه بر این، اکثر اعضا از روند پایدار کاهش تورم به سمت هدف ۲ درصدی اطمینان داشتند. فدرال رزرو نرخ بهره را در محدوده ۴.۷۵٪ تا ۵٪ کاهش داد که نخستین کاهش نرخ از زمان آغاز پاندمی در مارس ۲۰۲۰ محسوب می‌شود. همچنین پیش‌بینی کرده است که تا پایان سال ۲۰۲۴، مجموعاً ۱ درصد دیگر نیز نرخ بهره کاهش یابد.

در اکتبر ۲۰۲۴، بانک مرکزی اروپا (ECB) مطابق انتظارات سه نرخ کلیدی بهره را به میزان ۰.۲۵ درصد کاهش داد. پس از کاهش‌های مشابه در ماه‌های ژوئن و سپتامبر، اکنون نرخ بهره تسهیلات سپرده‌گذاری به ۳.۲۵٪، نرخ عملیات اصلی تامین مالی به ۳.۴۰٪ و نرخ تسهیلات نهایی وام‌دهی به ۳.۶۵٪ رسیده است. این تصمیم در پی ارزیابی به‌روز شده‌ای از روند تورم گرفته شده که نشان می‌دهد فرایند کاهش تورم به‌خوبی پیش می‌رود.

در ماه سپتامبر، تورم در منطقه یورو برای نخستین بار پس از بیش از سه سال به کمتر از هدف ۲٪ بانک مرکزی رسید. اگرچه انتظار می‌رود در کوتاه‌مدت افزایش یابد، اما پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که تا سال ۲۰۲۵ به هدف ۲٪ نزدیک خواهد شد. در همین حال، رشد دستمزدها همچنان بالاست، اما فشارهای قیمتی در حال کاهش است. بانک مرکزی اروپا بر سیاست‌های نرخ‌های محدودکننده خود پایبند است تا تورم به هدف میان‌مدت برسد و همچنان بر اساس داده‌های اقتصادی و با رویکردی انعطاف‌پذیر، بدون تعهد به مسیر خاصی در نرخ بهره، تصمیم‌گیری خواهد کرد.

در مهرماه ۱۴۰۳ (اکتبر ۲۰۲۴)، بانک مرکزی چین نرخ بهره وام یک‌ساله (LPR) را در سطح ۳.۱۰ درصد و نرخ بهره وام پنج‌ساله را در ۳.۶۰ درصد ثابت نگه داشت. این سطح پایین که از اوایل سال کاهش یافته، بخشی از سیاست تسهیل مالی چین برای تقویت اقتصاد ضعیف و حمایت از بخش مسکن است. کاهش نرخ بهره طی ماه‌های گذشته عمدتاً برای تحریک مصرف داخلی و مقابله با کاهش رشد اقتصادی اعمال شد، زیرا چین با چالش‌هایی مانند کاهش تقاضای مصرف‌کننده و رکود در بخش ساخت‌وساز مواجه است.

با این حال، مقامات اقتصادی چین در کاهش بیشتر نرخ‌ها محتاطانه عمل می‌کنند تا از بی‌ثباتی مالی در بازار جلوگیری کنند و با مدیریت نقدینگی، ثبات اقتصادی را حفظ کنند. این در حالی است که بانک مرکزی تأکید کرده است که سیاست‌های خود را براساس داده‌های اقتصادی به‌روزرسانی و در صورت نیاز اقداماتی متناسب با شرایط اقتصادی اتخاذ خواهد کرد.

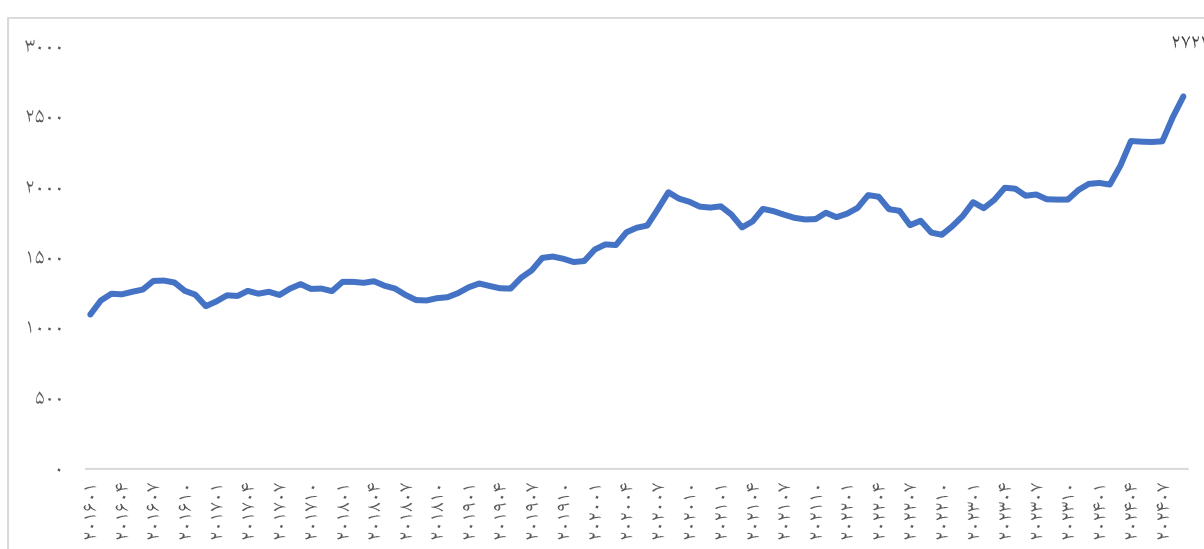

نمودار (۷) روند نرخ بهره سیاستی؛ منبع : Federal Reserve, European Central Bank, People's Bank of China

در اکتبر ۲۰۲۴، بازار طلا با نوسانات قابل توجهی روبرو است که عمدتاً تحت تأثیر تنش‌های ژئوپلیتیکی، تغییرات سیاست‌های پولی و محدودیت‌های تأمین قرار دارد. پس از افزایش ۶.۳ درصدی در سپتامبر، که قیمت‌ها را به حدود ۲۶۸۶.۴ دلار در هر اونس رساند، جذابیت طلا به‌عنوان یک دارایی امن با توجه به تشدید درگیری‌ها، به ویژه بین اسرائیل و ایران، تقویت شده است.

این وضعیت باعث افزایش تقاضا برای طلا شده، در حالی که نوسانات دلار آمریکا و بازدهی اوراق قرضه نیز تأثیرگذار بوده‌اند. بانک‌های مرکزی در سرتاسر جهان، از جمله در منطقه یورو و چین، به دنبال تسهیل سیاست‌های پولی هستند که معمولاً به نفع سرمایه‌گذاری در طلاست، زیرا نرخ‌های بهره پایین‌تر هزینه‌های نگهداری دارایی‌های بدون بهره را کاهش می‌دهد.

علاوه بر این، چالش‌های تأمین نیز در حال ظهور است، به‌ویژه در کشورهای بزرگ تولیدکننده طلا مانند استرالیا که به دلیل شرایط نامساعد جوی و کاهش منابع با افت تولید مواجه شده‌اند. این ترکیب از تقاضای ناشی از خریدهای پناهگاهی و محدودیت‌های تأمین احتمالاً باعث حفظ قیمت‌های طلا در سطوح بالا در کوتاه‌مدت خواهد شد، هرچند که ممکن است بازار نوساناتی را تجربه کند.

نمودار (۸) روند قیمت انس طلا؛ منبع: tradingeconomics.com

با وجود افزایش تنش‌ها در خاورمیانه و کاهش عرضه نفت در آمریکا، قیمت‌های آتی نفت خام برنت به ۷۴.۵ دلار در هر بشکه رسید و این در حالی است که قیمت نفت خام برای دومین هفته متوالی به ۷۴ دلار در هر بشکه افزایش یافته است.

حمله هوایی اسرائیل در جنوب بیروت که به کشته شدن مقامات ارشد حزب‌الله منجر شد، نگرانی‌ها را درباره درگیری‌های گسترده‌تر که می‌تواند عرضه نفت را تحت تأثیر قرار دهد، تشدید کرد.

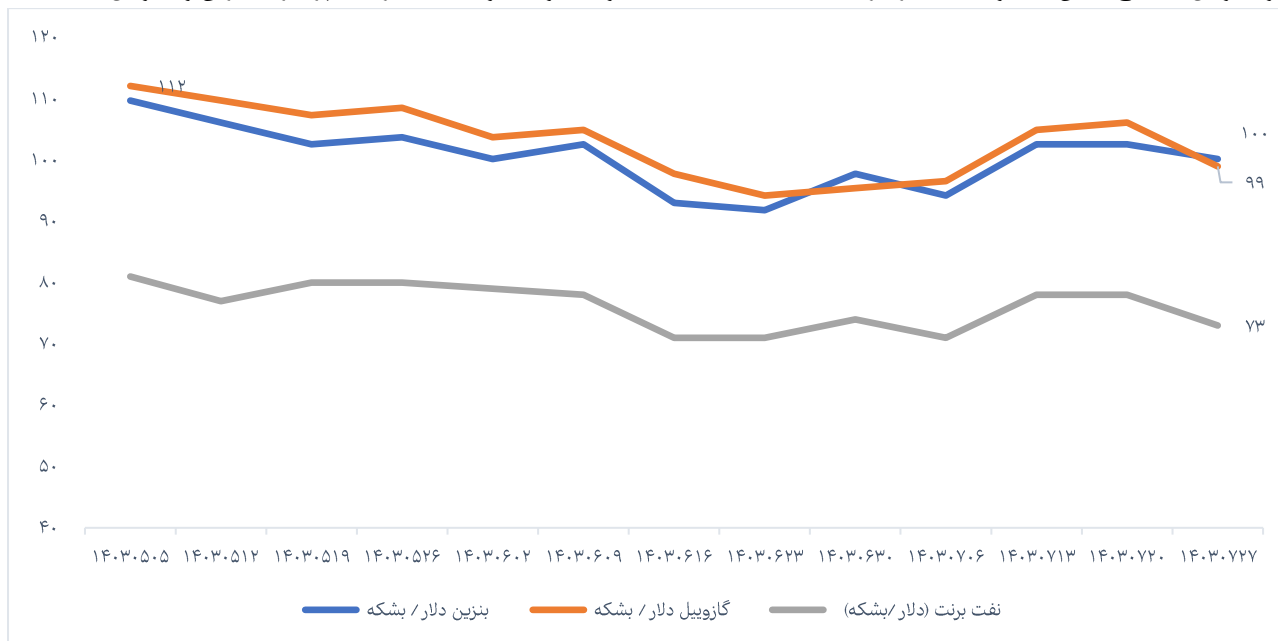
از سوی دیگر، گزارش‌ها حاکی از آن است که پالایشگاه‌های ایالات متحده در حال برنامه‌ریزی برای انجام تعمیرات اساسی هستند که احتمالاً تقاضای نفت را در ماه‌های آینده افزایش خواهد داد. این تحولات در پی کاهش بیشتر از حد انتظار نرخ بهره توسط فدرال رزرو صورت می‌گیرد، که می‌تواند فعالیت اقتصادی و مصرف سوخت را تحریک کند. با این حال، کاهش تولید در پالایشگاه‌ها و تقاضای ضعیف صنعتی چین بر بازار نفت تأثیر گذاشته است.

نمودار (۹) روند قیمت نفت برنت؛ منبع : نشریه آرگوس

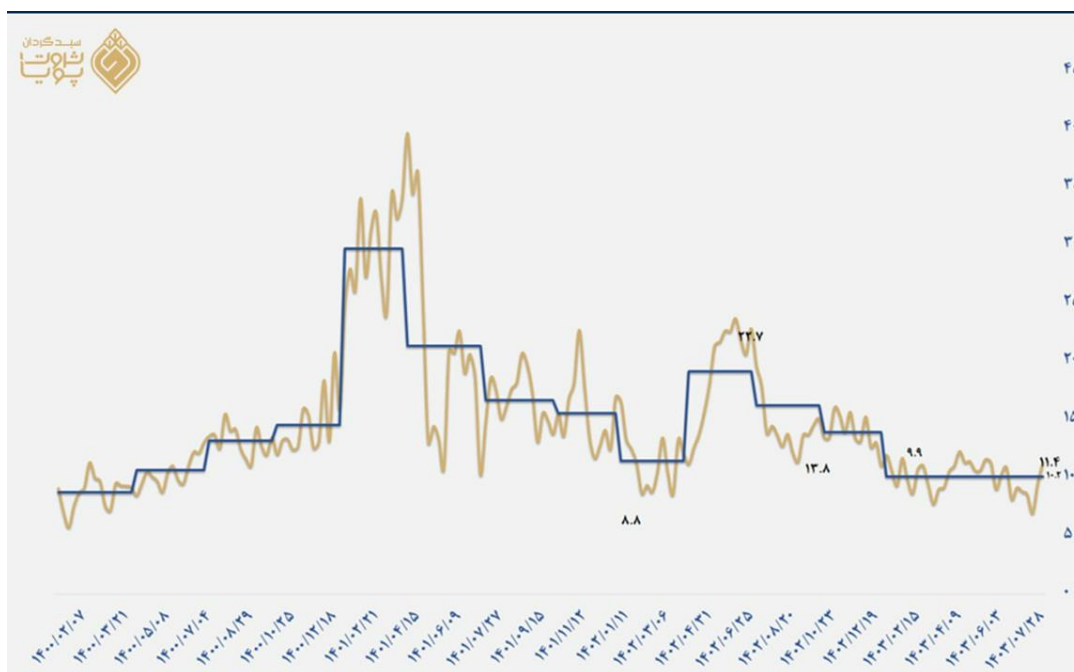
بازار جهانی فرآورده های نفتی و کرک اسپرد

در بازار فرآورده های نفتی خلیج فارس در شش ماه اخیر فاصله قیمتی گازوئیل و بنزین کاهش پیدا کرده است و در هفته پایانی شهریور ماه قیمت بنزین و گازوئیل در خلیج فارس ۱۰۰ و ۹۹ دلار بر هر بشکه معامله شده است که مویده حدود ۲۷ و ۲۶ دلار کرک اسپرد برای بنزین و گازوئیل است.

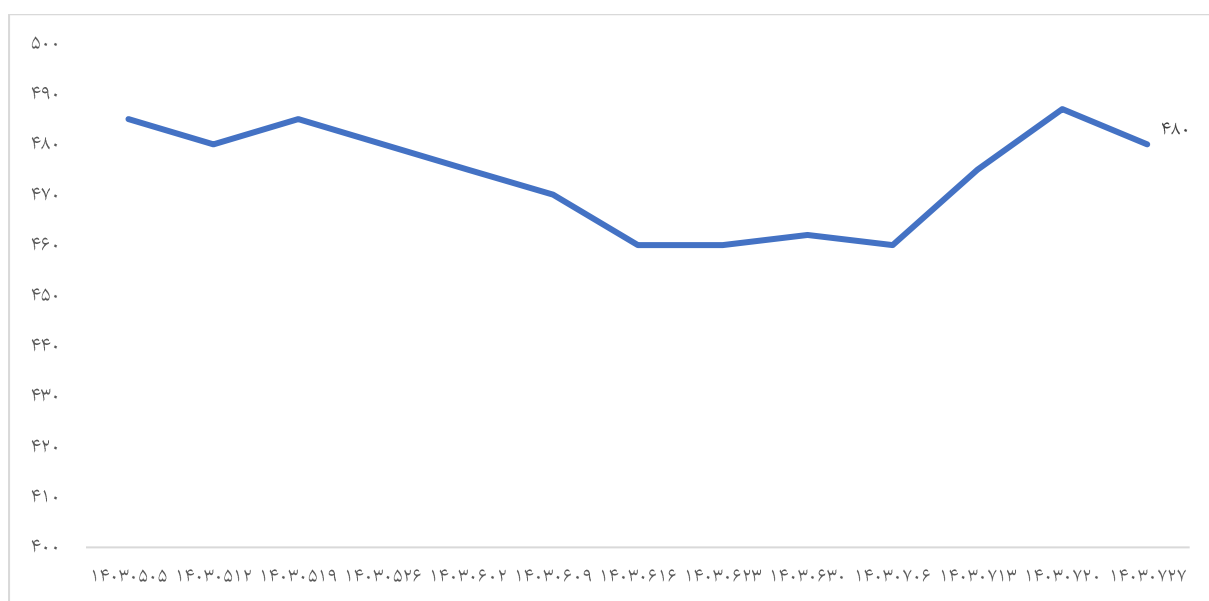
نمودار (۱۰) قیمت نفت و فرآورده های نفتی در بازار خلیج فارس؛ منبع: داده های نشریه آرگوس

در بازار داخلی ایران با لحاظ تخفیف ۵ دلاری نفت خام شرکت ملی نفت به پالایشگاه ها در محاسبات صورت های مالی، کرک اسپرد سبد محصولات پالایشی اصلی از میانگین حدود ۲۲ دلار در تابستان ۱۴۰۳ به حدود ۱۱.۴ دلار در پایان مهر ماه کاهش پیدا کرده است. کرک اسپرد بنزین ۱۹ و کرک اسپرد گازوئیل به ۱۸.۲ کاهش یافته است.

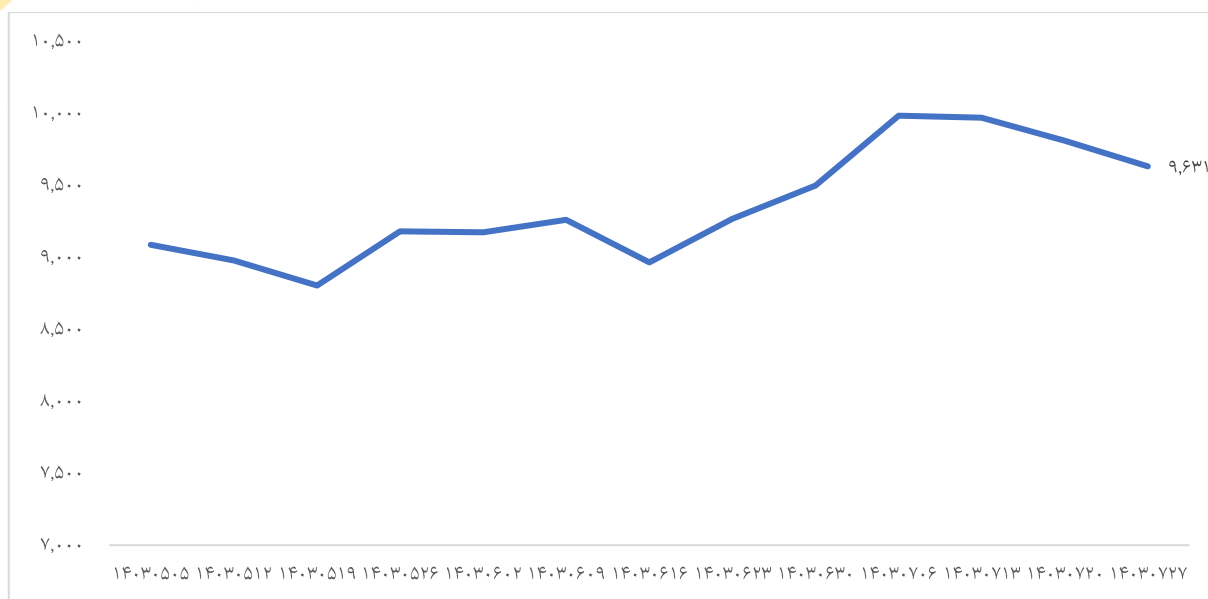
نمودار (۱۱) شاخص کرک اسپرد و میانگین هر فصل پالایشگاه های داخلی

در مهرماه ۱۴۰۳، قیمت بیلت صادراتی فوب دریای سیاه به دلیل نوسانات بازار جهانی و تغییرات در تقاضا، تحولات قابل توجهی را تجربه کرد. قیمت‌ها در این ماه بین ۴۶۵ تا ۴۸۵ دلار در هر تن برای بیلت صادراتی گزارش شد. تأمین‌کنندگان روسی قیمت‌های خود را برای محموله‌های اواخر اکتبر به ۴۷۵ دلار فوب و قیمت‌های بالاتر برای مناطق دیگر تا ۴۸۵ دلار CFR پیشنهاد دادند. این افزایش قیمت‌ها به دلیل بهبود در عرضه و تغییرات قیمتی در بازارهای چین بود، اما واکنش بازار نشان می‌دهد که خریداران به دلیل موجودی مناسب، تمایلی به خرید در این سطوح ندارند. در ترکیه، قیمت میلگرد نیز در محدوده ۵۳۰ تا ۵۴۵ دلار در هر تن (EXW) قرار داشت. به‌طور کلی، پیش‌بینی‌ها نشان‌دهنده عدم اطمینان در بازار و احتمال کاهش قیمت‌ها در روزهای آینده به دلیل کاهش تقاضا هستند. این وضعیت می‌تواند به‌عنوان یک نشانه از فشارهای موجود در بازار بیلت و میلگرد تلقی شود و تحلیلگران به دقت این تحولات را زیر نظر دارند.

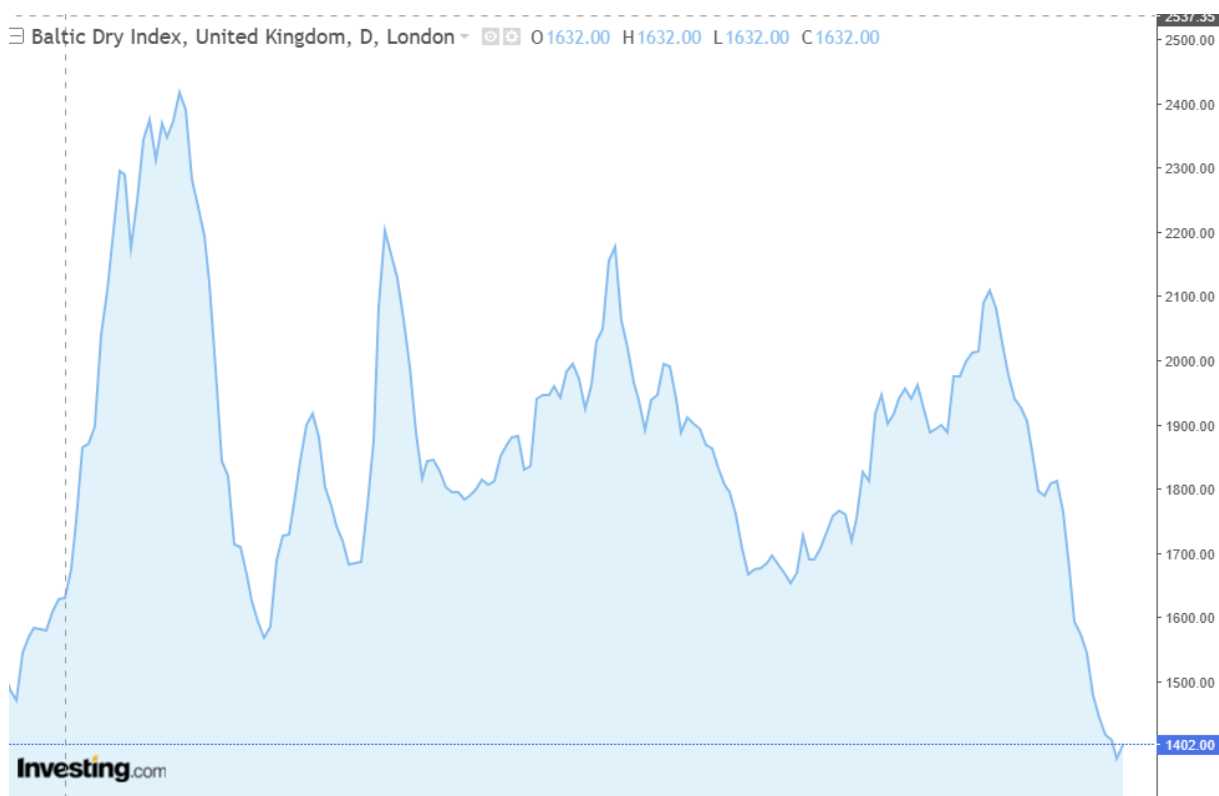
نمودار (۱۲) روند قیمت بیلت دریای سیاه؛ منبع: نشریه platts

در مهرماه ۱۴۰۳، قیمت مس در بورس فلزات لندن (LME) نوساناتی را تجربه کرد که عمدتاً تحت تأثیر عوامل اقتصادی جهانی و دینامیک‌های عرضه و تقاضا قرار داشت. در اواخر این ماه، قیمت مس در حدود ۱۰,۰۰۰ دلار به ازای هر تن بود و تغییرات کمی در معاملات روزانه مشاهده شد. چند عامل به بهبود وضعیت بازار مس کمک کرده‌اند، از جمله بهبود شرایط اقتصادی در بازارهای کلیدی مانند چین و ایالات متحده. همچنین انتظار می‌رود اقدامات حمایتی دولت چین و احساس مثبت‌تر در کلان اقتصاد، به افزایش قیمت مس در سه‌ماهه چهارم ۲۰۲۴ کمک کند. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که قیمت‌ها ممکن است به طور متوسط به ۱۰,۲۶۵ دلار به ازای هر تن در این دوره برسد که این میزان، بالاترین سطح تاریخ خواهد بود. به طور کلی، بازار مس در مهرماه ۱۴۰۳ نشان‌دهنده ترکیبی از روندهای فصلی تقاضا و موقعیت‌یابی استراتژیک سرمایه‌گذاران است که منجر به احساس خوش‌بینی محتاطانه در میان شرکت‌کنندگان بازار شده است.

نمودار (۱۳) روند قیمت مس بورس لندن؛ منبع: نشریه plats

شاخص بالتیک دریا که به اختصار BDI نامیده می‌شود، یک شاخص حمل و نقل تجارت است که توسط بورس بالتیک در لندن محاسبه می‌شود. این شاخص تغییرات در هزینه حمل و نقل مواد خامی چون ذغال سنگ و فولاد را اندازه‌گیری می‌کند. محاسبه شاخص بالتیک با ارزیابی چند نرخ حمل و نقل در بیش از ۲۰ مسیر و برای هریک از کشتی‌ها انجام می‌شود. اعضا برای به دست آوردن قیمت‌ها و جمع کردن آنها، با فرستنده‌های فله خشک در سراسر جهان تماس می‌گیرند و سپس میانگین را محاسبه می‌کنند. معمولاً روند صعودی تقاضا و قیمت‌ها در بازارهای مهم مانند چین و آمریکا به افزایش شاخص بالتیک منجر می‌شود. با توجه به شرایط فعلی، ممکن است شاخص دریایی بالتیک در ماه‌های نوامبر و دسامبر تحت تأثیر تقاضای فصلی قرار گیرد، اما انتظار می‌رود که با افزایش موجودی‌ها و کاهش تقاضا، نوسانات کمتری نسبت به نیمه اول سال داشته باشد. مجموع، پیش‌بینی می‌شود که شاخص دریایی بالتیک در ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۴ با نوساناتی همراه باشد، اما به دلیل شرایط موجود ممکن است نسبت به نیمه اول سال کاهش بیشتری را تجربه کند.

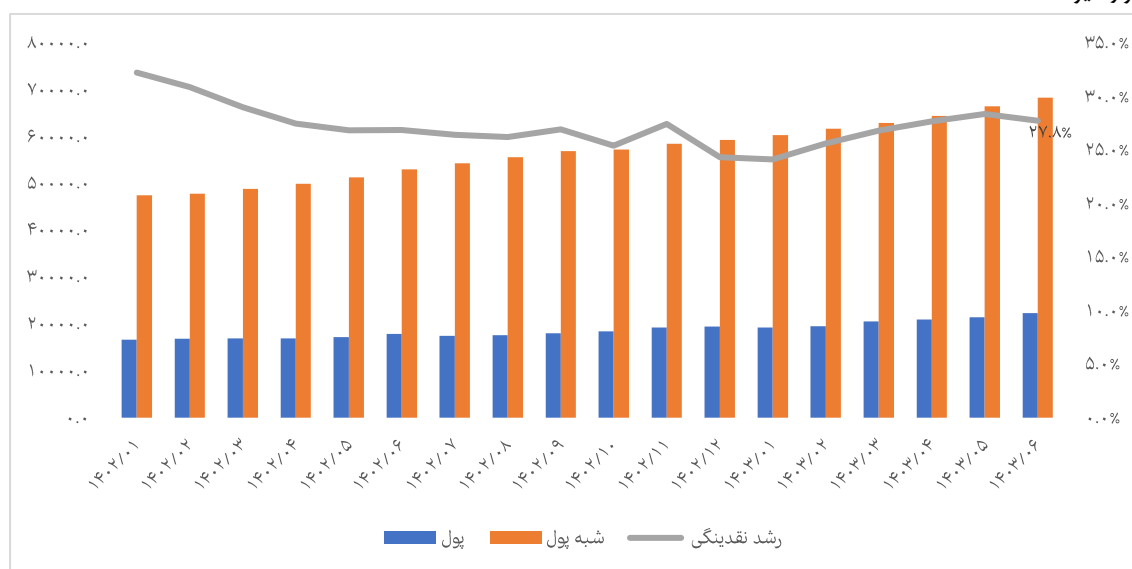
نمودار (۱۴) شاخص نرخ حمل کانتینری بالتیک؛ منبع: بورس بالتیک لندن

نقدینگی و رشد نقدینگی

در مهرماه ۱۴۰۳، نقدینگی در ایران به ۲۷.۸ درصد رسید که نسبت به ماه‌های گذشته کاهش یافته است. این رقم نشان‌دهنده این است که روند رشد نقدینگی در ماه‌های اخیر به سقف جدیدی از ۹ هزار هزار میلیارد تومان در شهریورماه رسید.

بانک مرکزی با اجرای سیاست‌های پولی انقباضی، سعی در کنترل نقدینگی و انتظارات تورمی دارد. اما بحران رکود اقتصادی و نیاز به حمایت از بخش‌های آسیب‌پذیر، موجب تعدیل این سیاست‌ها شده است. به نظر می‌رسد که در نیمه دوم سال، بانک مرکزی به حفظ رویکرد خود ادامه دهد تا از تشدید رکود جلوگیری کند و ثبات نسبی در بازارها ایجاد کند.

این تغییرات در وضعیت نقدینگی می‌تواند تأثیرات مهمی بر نرخ ارز و تورم داشته باشد و به عنوان یک نشانه از شرایط اقتصادی کلان کشور مورد توجه قرار گیرد.

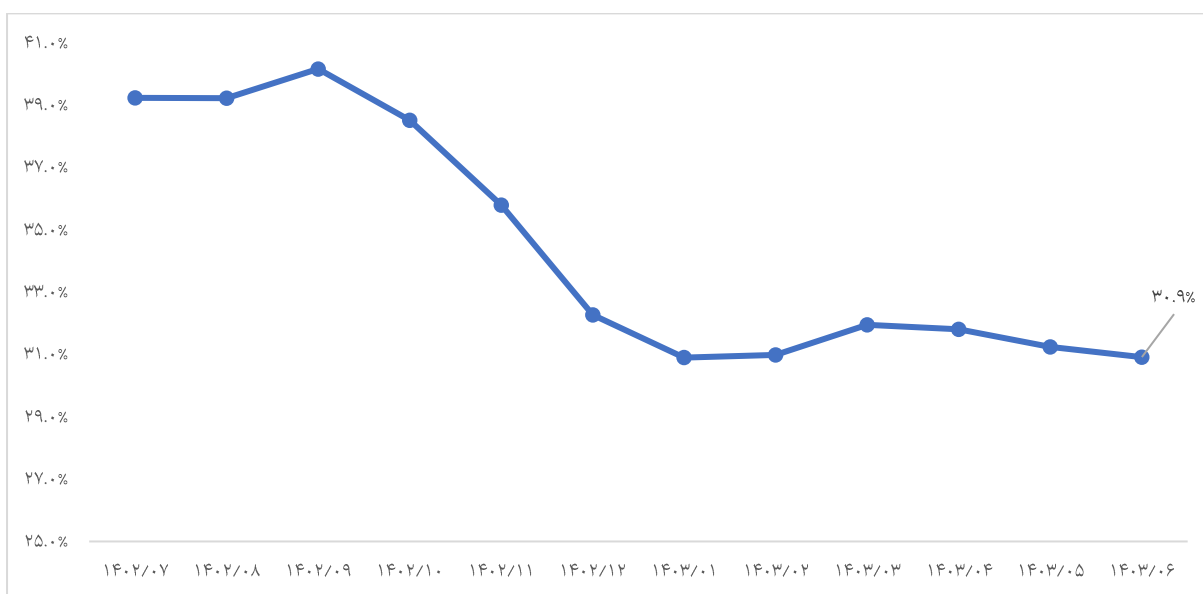
نمودار (۱۵) روند رشد نقدینگی؛ منبع: بانک مرکزی

با مدیریت کل‌های پولی توسط بانک مرکزی در دولت سیزدهم، نرخ رشد نقدینگی که در پایان شهریورماه ۱۴۰۰ به رقم ۴۰.۵ درصد رسیده بود در روند نزولی قابل توجه، این متغیر در پایان سال ۱۴۰۱ به رقم ۳۱.۱ درصد و در پایان سال ۱۴۰۲ به رقم ۲۴.۳ درصد کاهش یافت. گزارش بانک مرکزی اعلام می‌دارد سال گذشته به دلیل کنترل متغیرهای کلان پولی، قیمت‌ها کاهشی و معاملات مسکن دچار رکود موقت شد که این رکود، کوتاه مدت است و با اصلاح انتظارات، معاملات رشد خواهد کرد.

بر اساس این گزارش، ضریب فزاینده نقدینگی نیز در پایان خرداد ماه ۱۴۰۳ نسبت به پایان سال ۱۴۰۲، معادل ۲.۹ درصد افزایش یافت و به رقم ۷.۵ رسید.

تورم نقطه به نقطه

نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه در ایران طی ماه‌های اخیر، از جمله مهرماه، در محدوده‌ای حدود ۳۱ درصد قرار داشته است. این نرخ در مقایسه با ماه‌های پیشین کاهش یافته و به کمترین سطح خود در چهار ماه گذشته رسیده است. این کاهش عمدتاً ناشی از کند شدن افزایش قیمت‌ها در بخش‌هایی چون مواد غذایی و نوشیدنی‌های غیرالکلی بوده که با کاهشی در حدود ۲۴ درصد در ماه شهریور مشاهده شد. همچنین، هزینه‌های مسکن، آب، برق، گاز و سوخت نیز تغییرات کمی را تجربه کردند و در سطوح بالای حدود ۴۱ درصد ثابت مانده‌اند. این روند کاهش تورم، به‌ویژه در شرایط فشار اقتصادی، نتیجه تلاش‌های دولت برای کنترل نرخ تورم و بهبود قدرت خرید مردم است. همچنین پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که تورم در ایران تا پایان سال ممکن است دوباره به حدود ۳۵ درصد برسد. در عین حال، روندهای بلندمدت نشان‌دهنده احتمال کاهش تدریجی نرخ تورم به حدود ۳۰ درصد در سال ۲۰۲۵ است.

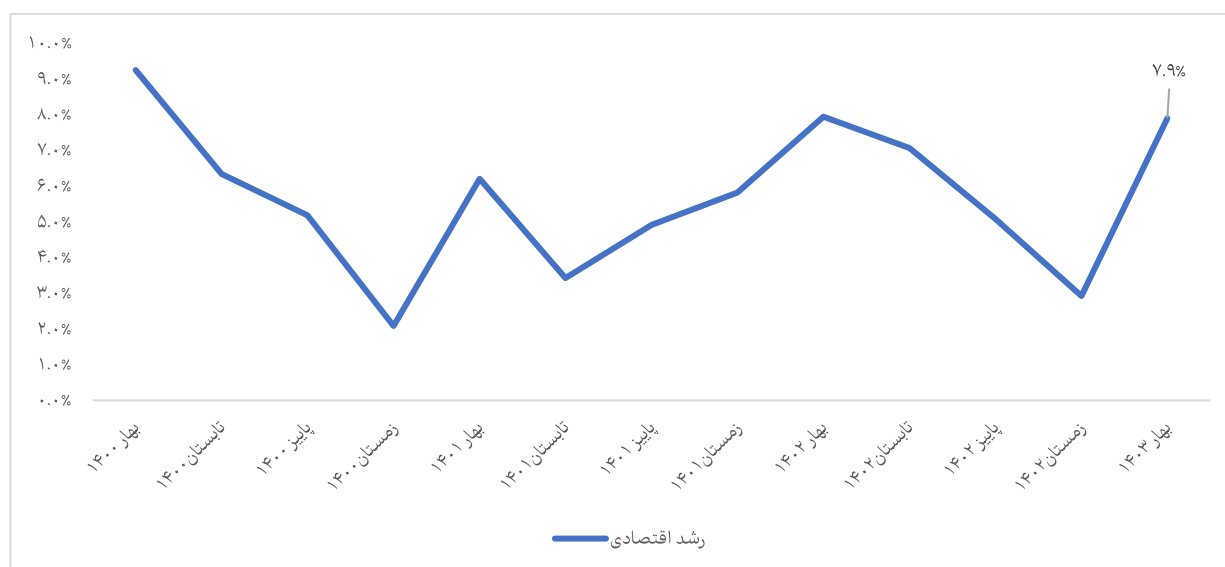
نمودار (۱۶) روند تورم نقطه به نقطه اقتصاد ایران؛ منبع: مرکز آمار ایران

در مهرماه امسال، بانک مرکزی ایران با هدف کنترل تورم نقطه به نقطه، تلاش‌های گسترده‌ای در راستای سیاست‌های پولی و ارزی آغاز کرده است. این سیاست‌ها شامل اقدامات مختلفی از جمله تنظیم نرخ سود بانکی، تلاش برای مدیریت نرخ ارز در بازار نیما و همچنین کاهش نقدینگی به‌طور کنترل‌شده از طریق محدودسازی تسهیلات بانکی بوده است. هدف اصلی این اقدامات، کنترل تورم از طریق کاهش رشد پایه پولی و بهبود قدرت خرید عمومی است.

روند نرخ رشد اقتصادی

رشد اقتصادی ایران در مهرماه سال جاری در شرایطی ادامه دارد که براساس داده‌های بانک مرکزی، رشد اقتصادی کشور در سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۳ به میزان ۴.۲ درصد (با احتساب نفت) بوده است. بدون احتساب بخش نفت، این رشد به ۲.۵ درصد کاهش می‌یابد. این رشد عمدتاً به دلیل توسعه در بخش‌هایی نظیر خدمات، تولید صنعتی، و بخش ساختمان بوده است. همچنین تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در بخش‌های ماشین‌آلات و ساختمان به ترتیب ۰.۷ و ۷.۵ درصد رشد نشان می‌دهد.

صندوق بین‌المللی پول (IMF) پیش‌بینی خود را برای رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۲۴ افزایش داد و آن را به ۳.۷ درصد رساند که نسبت به پیش‌بینی قبلی رشد ۳.۳ درصدی، نشان از بهبود وضعیت دارد. این افزایش ناشی از رشد قابل توجه تولید و صادرات نفت است که توانسته اثرات منفی تحریم‌های اقتصادی را کاهش دهد. برآوردهای اخیر حاکی از آن است که تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۲۳ به رشدی ۵ درصدی رسیده است. همچنین، نرخ بیکاری به ۸ درصد کاهش یافته و انتظار می‌رود که تورم سال جاری به ۳۱.۷ درصد کاهش یابد.

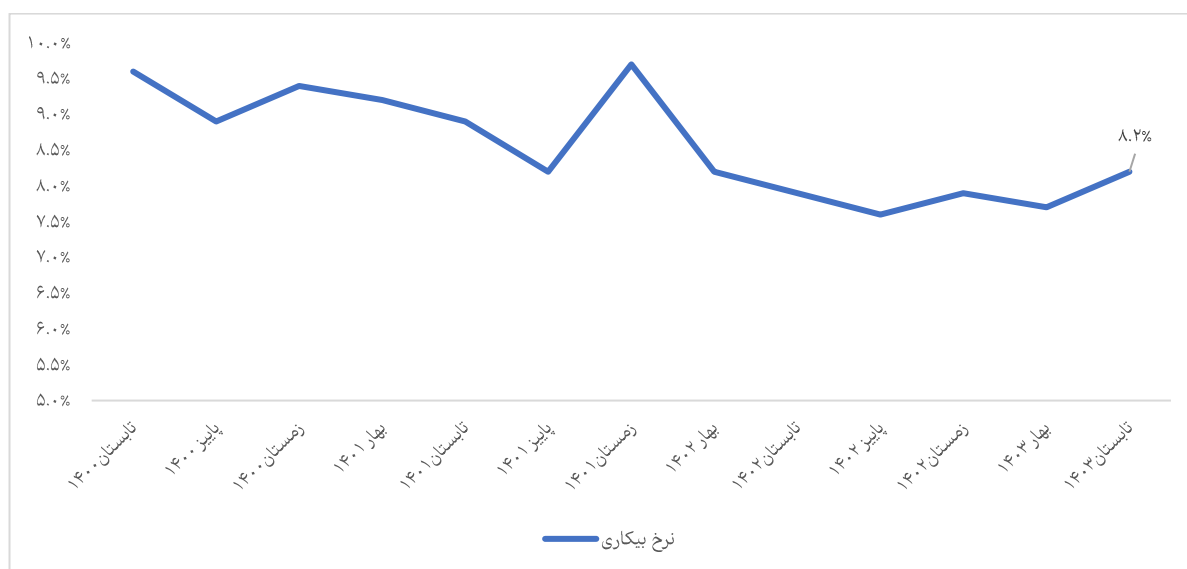

نمودار (۱۷) روند نرخ رشد اقتصادی ایران؛ منبع: بانک مرکزی

بر اساس برآورد بانک جهانی، اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۳ رشد ۵ درصدی و تورم ۴۰.۸ درصدی را تجربه کرده بود. میان بخش‌های مختلف اقتصادی، بخش صنعت پیشروی رشد در سال ۲۰۲۴ خواهد بود. پیش‌بینی شده است این بخش رشد ۴.۹ درصدی را در سال ۲۰۲۴ تجربه کند. رشد بخش خدمات نیز به ۲.۷ درصد و بخش کشاورزی به ۰.۹ درصد در این سال خواهد رسید. بانک جهانی در ادامه گزارش خود پیش‌بینی کرده است صادرات کالا و خدمات ایران در سال جاری ۷.۱ درصد بیشتر از سال گذشته باشد و واردات نیز در این سال ۱.۸ درصد رشد کند، البته تراز حساب‌های جاری ایران نیز همچنان مثبت خواهد بود.

رشد نرخ بیکاری

نتایج طرح آمارگیری نیروی کار تابستان ۱۴۰۳ منتشر شد. بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش تر نشان می‌دهد که ۷.۵ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (تابستان ۱۴۰۲)، ۰.۴ درصد کاهش یافته است.

نمودار (۱۸) روند نرخ بیکاری ایران؛ منبع: مرکز آمار ایران

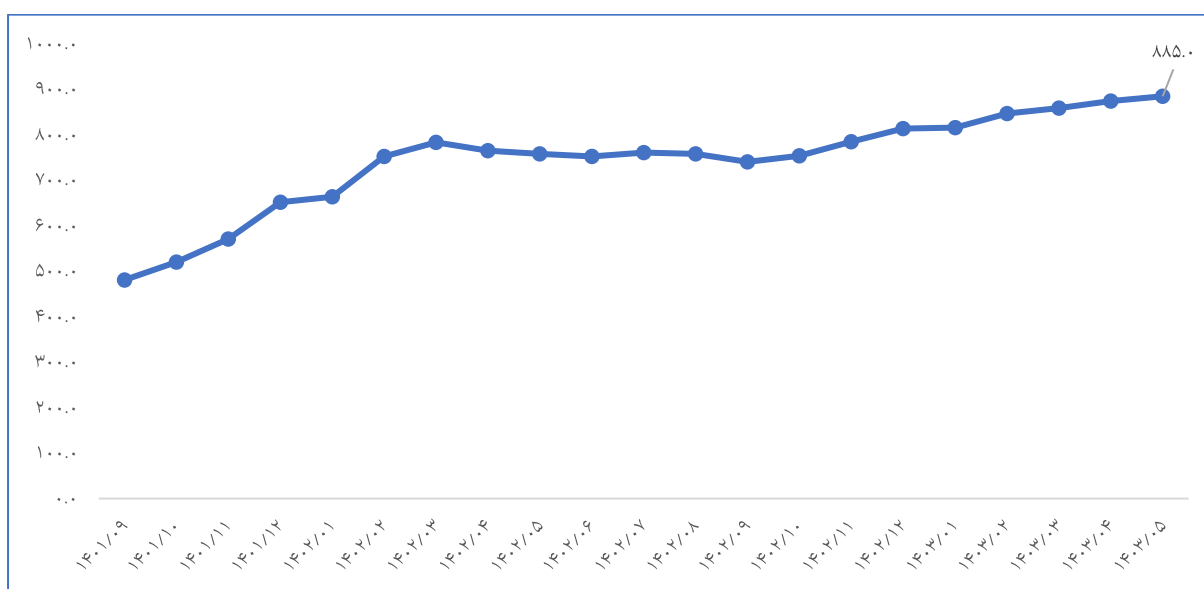
در مهر ماه ۱۴۰۳، نرخ بیکاری ایران در حدود ۷.۶ درصد گزارش شده است که این آمار بهبود نسبی را در بازار کار کشور نشان می‌دهد. این کاهش با توجه به برنامه‌های توسعه‌ای در بخش‌های مختلف اقتصادی، از جمله بخش‌های صنعتی و خدماتی، حاصل شده است. بهبود بازار کار ایران نیز با تلاش‌های دولت برای افزایش اشتغال‌زایی و همچنین بهبود شرایط اقتصادی کشور مرتبط بوده است.

به‌علاوه، آمارها حاکی از رشد تدریجی نیروی کار فعال در کشور است و بر اساس اطلاعات منتشرشده توسط مرکز آمار ایران، بهبود شاخص‌های بیکاری در مقایسه با دوره‌های مشابه سال‌های قبل، نمایانگر توسعه در حوزه‌های خدمات و صنعت می‌باشد. این پیشرفت‌ها همراه با رشد ۷.۱ درصدی تولید ناخالص داخلی در تابستان نیز به تحقق نرخ‌های بهبود یافته بیکاری کمک کرده‌اند. این کاهش نرخ بیکاری، نشان‌دهنده تلاش‌های دولت برای ایجاد اشتغال و بهبود فضای کسب‌وکار در کشور و نیز روند مثبتی در رشد اقتصادی است که باعث کاهش نسبی بیکاری در مهرماه ۱۴۰۳ شده است.

قیمت مسکن هر متر مربع در تهران (میلیون ریال)

در مهر ماه ۱۴۰۳، بازار مسکن در تهران همچنان شاهد روند صعودی قیمت‌ها بود. طبق آخرین گزارش‌ها، میانگین قیمت هر مترمربع آپارتمان در تهران به ۸۷۴ میلیون ریال رسیده که این افزایش به دلیل کاهش ارزش ریال و تورم عمومی در اقتصاد ایران بوده است. این تورم در برخی مناطق تهران شدیدتر بوده و مناطق مختلف شهر با تفاوت‌های قیمتی روبرو هستند. منطقه یک تهران، به عنوان یکی از گران‌ترین مناطق، بیشترین رشد را تجربه کرده است، در حالی که مناطق جنوبی مانند منطقه ۱۸ افزایش کمتری داشته‌اند.

از آنجا که مسکن در ایران به عنوان دارایی امن در برابر افت ارزش پول ملی تلقی می‌شود، سرمایه‌گذاری در این حوزه همچنان افزایش یافته است. این موضوع در کنار کاهش شدید توان خرید خانوارها منجر به نگرانی‌های گسترده در مورد دسترسی به مسکن مناسب برای اقشار کم‌درآمد شده است، که یکی از عوامل مهم تشدید بحران مسکن و افزایش شکاف طبقاتی در جامعه به شمار می‌رود.

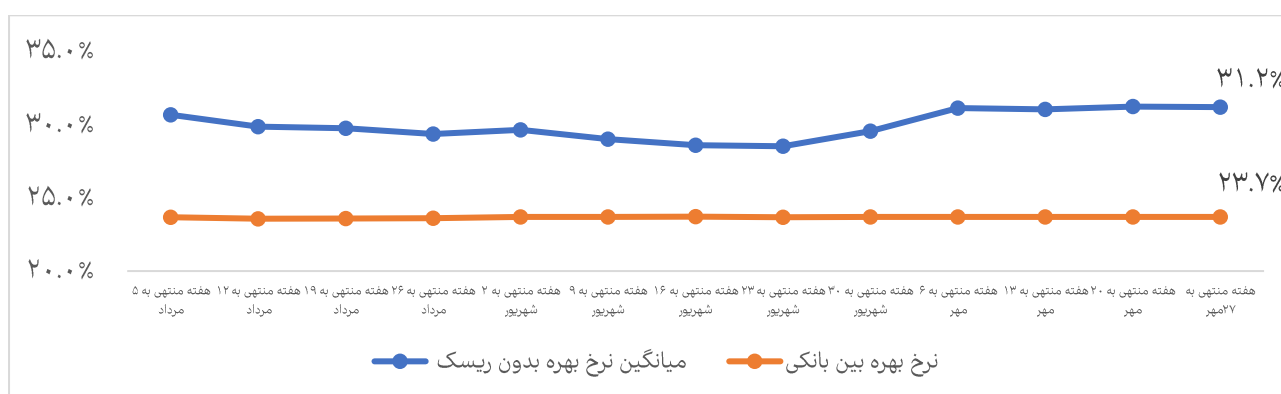
نمودار (۱۹) روند قیمت مسکن هر متر مربع در تهران (میلیون ریال)؛ منبع: بانک مرکزی

بررسی توزیع تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در مرداد ماه سال ۱۴۰۳ در شهر تهران به تفکیک عمر بنا حاکی از آن است که واحدهای ۵ سال ساخت با سهم ۲۶٫۶ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. در ماه مورد بررسی رشد شاخص کرایه مسکن اجاری در شهر تهران و در کل مناطق شهری نسبت به ماه قبل یکسان و معادل ۵٫۲ درصد بوده است. رشد نقطه به نقطه شاخص مزبور در تیر ماه سال ۱۴۰۳ در شهر تهران و کل مناطق شهری نسبت به ماه مشابه سال قبل به ترتیب معادل ۴۵٫۹ و ۵۰٫۴ درصد می‌باشد.

نرخ بهره بین بانکی و نرخ بهره بدون ریسک

در مهرماه ۱۴۰۲، نرخ بهره بین بانکی در ایران در حدود ۲۳.۷۴ درصد بود. این نرخ طی ماه‌های اخیر روندی افزایشی داشته است و سیاست‌گذاران بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از این نرخ به عنوان ابزاری برای تنظیم بازار پولی استفاده می‌کنند. نرخ بهره بین بانکی به عنوان یک معیار مهم، تأثیر زیادی بر نرخ تسهیلات بانکی و هزینه تامین مالی برای مؤسسات و بخش خصوصی دارد و افزایش آن معمولاً با هدف کنترل تورم و کاهش رشد نقدینگی انجام می‌شود.

همچنین نرخ بهره بدون ریسک، که عمدتاً از طریق اوراق خزانه اسلامی (اخزا) ارزیابی می‌شود، معمولاً بین ۲۲ تا ۲۳ درصد است و به عنوان مبنای نرخ سود سرمایه‌گذاری‌های بدون ریسک در نظر گرفته می‌شود.

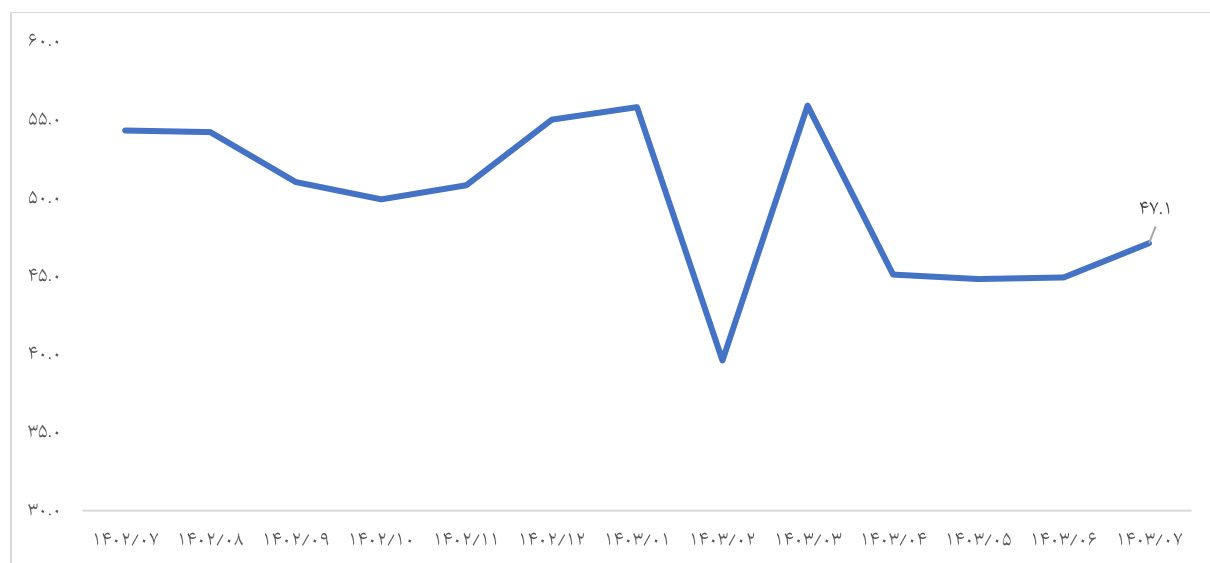
نمودار (۲۰) مقایسه روند هفتگی نرخ بهره بین بانکی و میانگین نرخ بهره بدون ریسک (اخزا)؛ منبع: شرکت پردازش اطلاعات مالی و بانک مرکزی

بر اساس آمار بانک مرکزی، نرخ بهره بین بانکی در پایان شهریور ماه به ۲۳.۷ درصد رسید که بیشترین نرخ در هفته‌های گذشته است و افزایش ۰.۰۱ درصدی را نشان می‌دهد. نرخ بهره بین بانکی در شش ماه اخیر همواره در محدوده ۲۳ درصد الی ۲۴ درصد مدیریت شده است. نرخ بهره بین بانکی به نرخ بهره استقراض شبانه / یک هفته ای بین بانک‌ها اطلاق می‌گردد. ممکن است بانک‌ها در دوره‌های مالی کوتاه‌مدت روزانه یا هفتگی با کسری یا مازاد نقدینگی روبه‌رو شوند. اگر بانکی دچار کسری نقدینگی شود، باید از طریق وام گرفتن آن را جبران کند تا به حالت تعادل برسد. برای اینکه بانک‌ها برای حل این مشکل به بانک مرکزی نیاز نداشته باشند، بازاری را به نام بازار بین بانکی تشکیل داده‌اند که در آن به یکدیگر وام دهند. اکثر وام‌های بین بانکی سررسید کوتاه‌مدت یک هفته‌ای یا کمتر دارند. از تأثیرات تغییرات نرخ بهره بر بازار سرمایه می‌توان به عنوان یک قانون کلی گفت که کاهش نرخ بهره بین بانکی با بهبود حال بازار سرمایه رابطه مستقیم دارد و نشانه افزایش حجم پول در بازار است.

شاخص مدیران خرید اتاق بازرگانی

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در شهریور ماه ۱۴۰۳، معادل ۴۹.۸ محاسبه شده که پس از تعدیل فصلی ۴۷.۱ برآورد شده است. نشان می‌دهد سطح فعالیت‌های اقتصادی در این ماه نسبت به ماه نسبتاً افزایش یافته است این شاخص نشان می‌دهد که سطح فعالیت‌های اقتصادی در این ماه مقداری رکود کمتر شده و همچنین پس از تعدیل فصلی، این شاخص برای شهریور معادل ۴۷.۴ برآورد شده است که حاکی از رکود برای پنجمین ماه پیاپی

است. تداوم قطعی برق در کارخانه‌ها برای سومین ماه متوالی، با شدت کاهش بیشتری همراه بوده و منجر به تولید در ظرفیت‌های پایین‌تر از توان تولیدی کارخانه‌ها شده است.

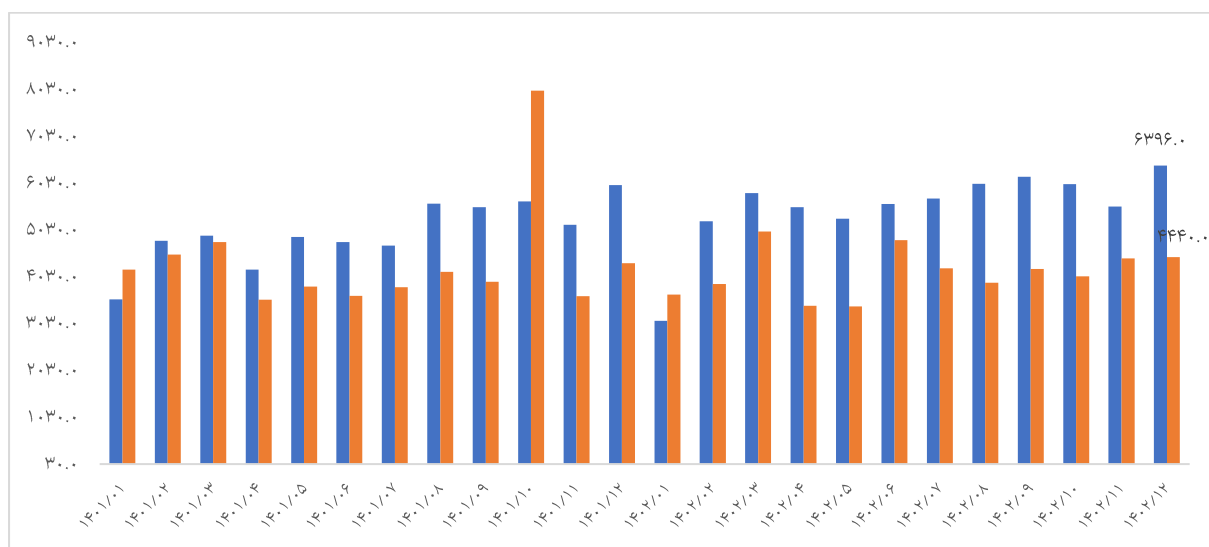
نمودار (۲۱) شاخص مدیران خرید اقتصاد ایران (کل - بدون تعدیل) منتشره توسط اتاق بازرگانی؛ منبع: اتاق بازرگانی ایران

بررسی گزارش شامخ مرکز پژوهش‌های اتاق ایران نشان می‌دهد شاخص تولید محصولات پس از تعدیل فصلی ۴۶ بوده که نسبت به ماه قبل کاهش ملایم‌تری داشته است. تداوم قطعی‌های برق و عدم تخصیص ارز و کمبود منابع مالی باعث به وجود آمدن مشکلات تأمین مواد اولیه که موجب کاهش تولید است. شاخص سفارش‌های جدید مشتریان نیز به ۴۳.۱ رسیده که برای پنجمین ماه پیاپی کاهشی است. در بخش صنعت، شاخص مدیران خرید ۴۹.۲ گزارش شده که همچنان زیر مرز ۵۰ است. تداوم مشکلات قطعی برق در کاهش فعالیت‌های تولیدی نقش داشته است. شاخص استخدام پس از تعدیل فصلی ۵۱.۱ را پس از سه ماه متوالی کاهش، اندکی افزایش در شهریورماه ثبت کرد. همچنین، شرکت‌ها با مشکلات تداوم قطعی برق، فرآیند تخصیص ارز طولانی‌تر شده، کمبود نقدینگی و رکود تقاضا مواجه هستند و فعالیت آن‌ها را محدود کرده است. در مجموع، وضعیت اقتصادی در شهریورماه ۱۴۰۳ همچنان تحت تأثیر رکود است.

وضعیت تجارت خارجی

بر اساس گزارش گمرک، کسری تجاری غیر نفتی در ۱۲ ماه سال ۱۴۰۲ به حدود ۱۶۸۷ میلیارد دلار رسید با این که با در نظر گرفتن صادرات نفت، ۲۰۶ میلیارد دلار مازاد تجارت خارجی همراه بوده است. میزان صادرات با کشورهای همسایه از لحاظ وزنی ۳ درصد و از نظر ارزش ۹ درصد کاهش داشته است. ۷۴.۵۳ درصد از ارزش کل صادرات و از نظر وزنی ۷۳.۱۱ درصد از کل صادرات ۱۲ ماهه ایران مربوط به ۵ کشور چین، عراق، امارات متحده عربی، ترکیه و هند بوده است.

بر اساس آمار بانک مرکزی، در سه ماهه سال ۱۴۰۳، این میزان ۲۵.۵ میلیارد دلار بوده است. بر این اساس صادرات نفتی و غیرنفتی نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۱۸۶ درصد تغییر داشته است. همچنین صادرات گمرکی (غیرنفتی) و در سه ماهه سال ۱۴۰۳، ۱۳.۵ میلیارد دلار بوده است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۷.۱ درصد افزایش داشته است. صادرات نفتی (نفت خام و نفت کوره) در مدت مشابه سال ۱۴۰۳، ۱۲ میلیارد دلار بوده است که این میزان نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۳۴.۸ درصد افزایش داشته است. بر این اساس واردات گمرکی در سه ماهه سال ۱۴۰۳، ۱۴.۳ میلیارد دلار بوده است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۱.۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد. تراز تجاری در سه ماهه سال ۱۴۰۳، ۱۱.۴ میلیارد دلار بوده است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۱.۳ درصد رشد داشته است.

نمودار (۲۲) روند واردات و صادرات (میلیون دلار)؛ منبع: بانک مرکزی

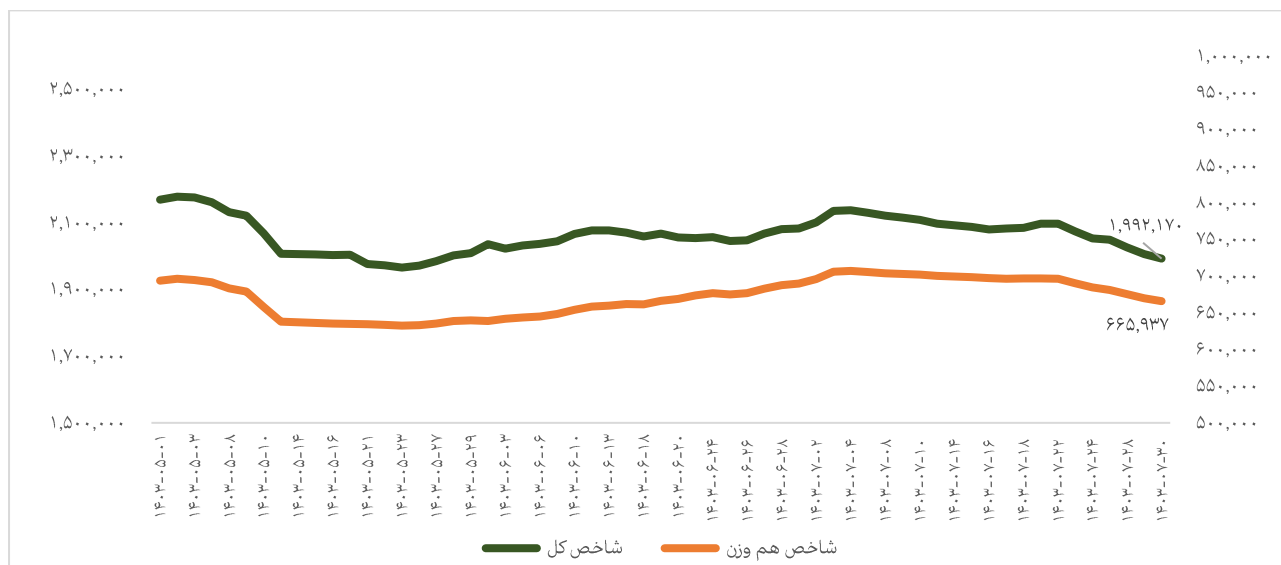
در سه ماهه امسال ۱۵.۶ میلیون تن محصولات پتروشیمی به ارزش ۶.۲ میلیارد دلار صادر شده است که رشد ۷.۲۶ درصدی در وزن و رشد ۸.۸۵ درصدی در ارزش را نشان می‌دهد. سه قلم عمده کالاهای صادراتی در سه ماهه نخست سال جاری، به گاز طبیعی مایع شده با ۱.۶ میلیارد دلار، پروپان مایع شده با ۸۶۴ میلیون دلار و متانول با حدود ۶۰۴ میلیون دلار اختصاص داشت.

از اول فروردین ماه سال جاری تا ۱۶ تیرماه، ۱۹ میلیارد و ۳۶۸ میلیون دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی، دارو، کالاهای تجاری و بازرگانی، واردات در مقابل صادرات و خدمات تامین شده است.

شاخص کل و هم وزن

بورس تهران در مهر ماه ۱۴۰۲ در شرایط نامطلوبی به سر برد، به طوری که شاخص کل با ۴.۴ درصد کاهش به حدود ۲ میلیون واحد و شاخص هم وزن با ۳.۵ درصد افت به سطح ۶۷۵ هزار و ۲۵۰ واحد رسید. دلیل اصلی این کاهش را می توان در بالا رفتن ریسک های بازار سهام، ناشی از تنش های منطقه ای مانند جنگ در خاورمیانه، افزایش محدودیت های نوسان قیمتی، و شرایط کلان اقتصادی یافت. در هفته اول مهر، شاخص کل با رشدی نسبی به ۲ میلیون و ۱۵۵ هزار واحد رسید، اما در ادامه و با کاهش محدودیت نوسان به یک درصد، بازار با افت هایی مواجه شد که شاخص کل را در سطح ۲ میلیون و ۹۰ هزار واحد حفظ کرد

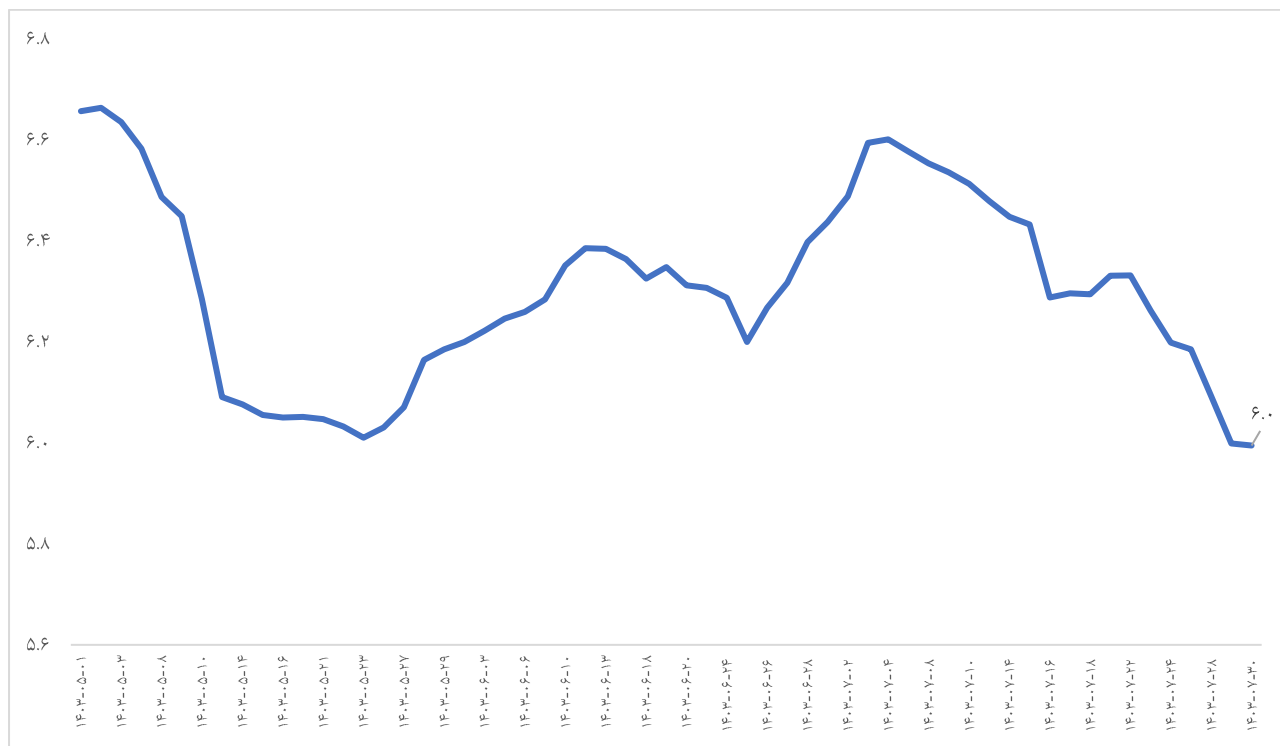
این افت های پی در پی در حالی رخ داد که ۲۵ صنعت از ۳۰ صنعت اصلی بورس تهران نیز کاهش تراز داشتند، و تنها چند صنعت توانستند عملکرد بهتری از شاخص کل و هم وزن ثبت کنند. در میان این صنایع، صنعت "تأمین برق و گاز" با ۵.۸ درصد رشد در صدر صنایع بورسی قرار گرفت و صنایع خرده فروشی، رایانه، و استخراج کانه های فلزی نیز از جمله صنایع با بازدهی مثبت بودند. از سوی دیگر، صنایع "محصولات فلزی"، "فرآورده های نفتی"، و "لاستیک و خودرو" بدترین عملکرد را در این ماه از خود نشان دادند و بیشترین افت شاخص را تجربه کردند.

نسبت قیمت به سود

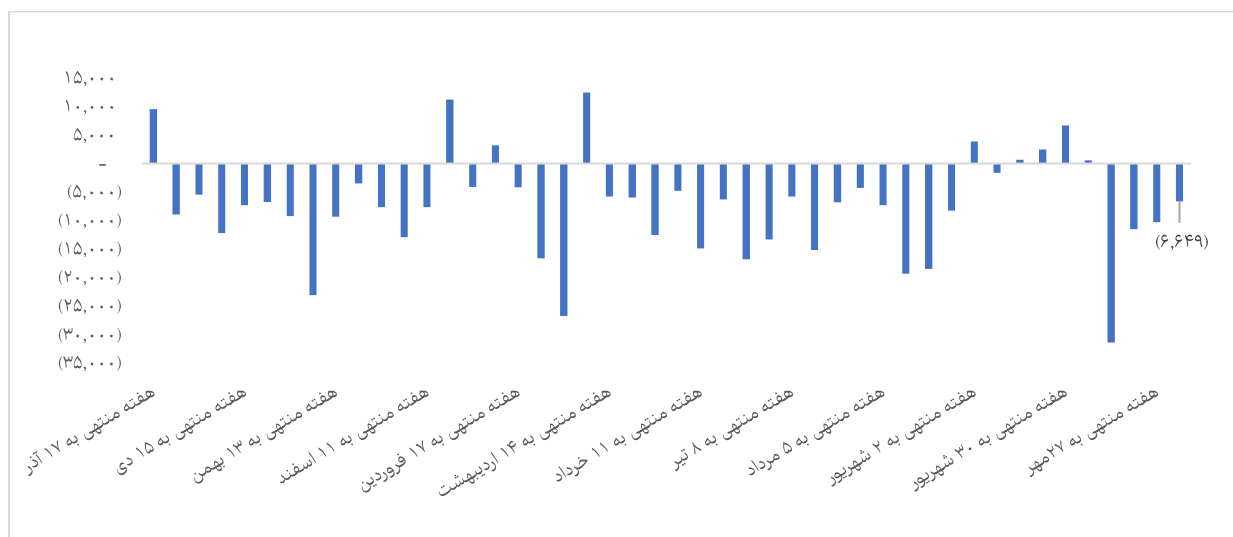
در سال ۱۴۰۳، نسبت قیمت به سود (P/E) بازار بورس ایران به دلیل تغییرات نرخ ارز و افزایش سود شرکت‌ها بهبود یافت. یکی از عوامل مؤثر در کاهش نسبی P/E، رشد نرخ ارز به بیش از ۶۰ هزار تومان بود که به نفع صنایعی با درآمدهای دلاری، مانند پتروشیمی و فلزات اساسی عمل کرد. این صنایع در کنار صنایعی مانند سیمان و خدمات مالی، نسبت P/E پایین‌تری داشته و در نظر برخی تحلیل‌گران جذابیت بیشتری پیدا کرده‌اند. با این حال، نرخ بهره بانکی بالا (تا حدود ۳۵٪)، رقابتی جدی برای بازار سهام ایجاد کرد و سبب شد که بخشی از سرمایه‌ها به سمت بازارهای موازی مانند طلا و ارز برود و رشد بورس را محدود کند.

در همین حال، بازار با چالش‌هایی چون ناپایداری‌های سیاسی و اقتصادی و تنش‌های منطقه‌ای مواجه بوده است که مانع از جذب گسترده‌تر سرمایه‌گذاران به بورس شده است. بنابراین، نسبت P/E بازار برای صنایعی که توانایی رشد در شرایط اقتصادی سخت‌تر را دارند، مانند پتروشیمی و فلزات، بالاتر از سایر صنایع و مناسب‌تر ارزیابی می‌شود، اما همچنان حجم معاملات روزانه در مقایسه با دوران رونق پیشین پایین‌تر است و شرایط ریسک بالایی در بازار حاکم است.

نمودار (۲۴) روند P/e ttm بازار سرمایه : منبع: شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی

از سوی دیگر، در برخی از روزها، نمادهای خاصی مانند «فولاد»، «خودرو» و «فملی» بیشترین خروج سرمایه را تجربه کردند، در حالی که نمادهایی همچون «حفارس» و «وبانک» بیشترین جذب پول حقیقی را به خود اختصاص دادند. با توجه به این تغییرات، تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند که در آینده نیز شاهد افت و خیزهای مشابهی در بازار سهام باشیم، به ویژه با افزایش نااطمینانی‌های اقتصادی و سیاسی در کشور که باعث کاهش تمایل سرمایه‌گذاران به حضور پایدار در بورس می‌شود.

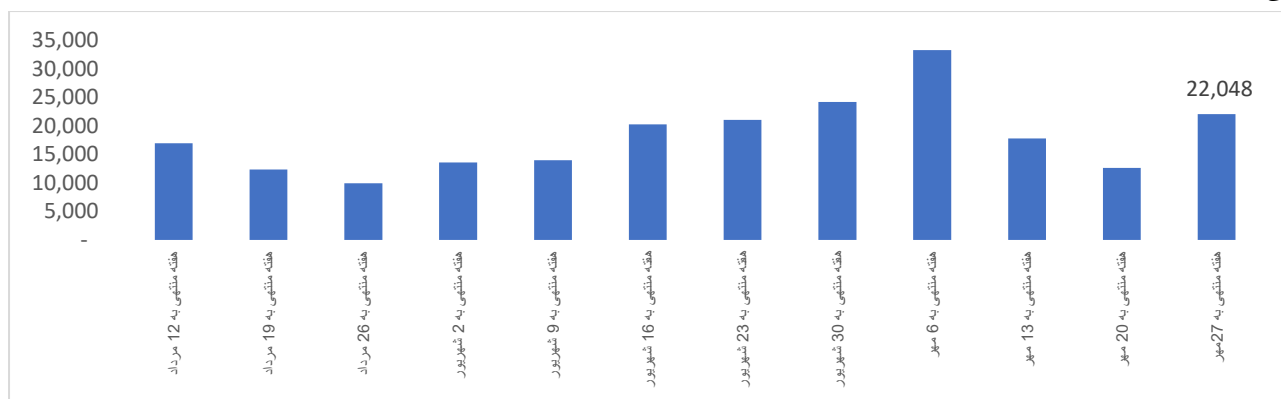
در مهرماه ۱۴۰۳، بازار سهام ایران با چالش‌های خروج و ورود پول حقیقی همراه بود. طی این ماه، عمدتاً خروج پول حقیقی از بورس و ورود سرمایه به صندوق‌های درآمد ثابت مشاهده شد. برای مثال، در روزهای ابتدایی و اواسط مهر، شاهد کاهش مالکیت کدهای حقیقی در بازار سهام بودیم که به افزایش تقاضا برای صندوق‌های درآمد ثابت انجامید. این تغییر به‌ویژه به دلیل افزایش نگرانی‌ها از ریسک‌های سیاسی و نوسانات بازار، روند خروج سرمایه از بورس را تسریع کرد.

به طور خاص، در روزهایی مانند دوشنبه ۱۰ مهر، کاهش ارزش معاملات خرد به ۲,۸۹۱ میلیارد تومان رسید و خالص جریان پول حقیقی به سمت صندوق‌های درآمد ثابت مثبت بود. از طرف دیگر، صنعت سرمایه‌گذاری و بانک‌ها بیشترین خروج پول حقیقی را داشتند. علاوه بر این، برخی از صنایع مثل استخراج کانه‌های فلزی و حمل و نقل از ورود سرمایه بهره بردند، اما عمدتاً تمایل به فروش همچنان قوی‌تر بود و صف‌های فروش نیز افزایش یافتند.

میانگین ارزش معاملات هفتگی

میانگین ارزش معاملات هفتگی بورس ایران در مهرماه ۱۴۰۳ روند متغیری داشته است. به طور مثال، در هفته اول مهر ماه، میانگین ارزش معاملات روزانه بورس به حدود ۵۲۰۰ میلیارد تومان رسید و نشان از بهبود نسبی در جریان معاملات داشت. با این حال، در هفته‌های بعدی تغییرات قابل توجهی دیده شد و میانگین معاملات در بعضی روزها به پایین‌تر از این سطح نیز رسید.

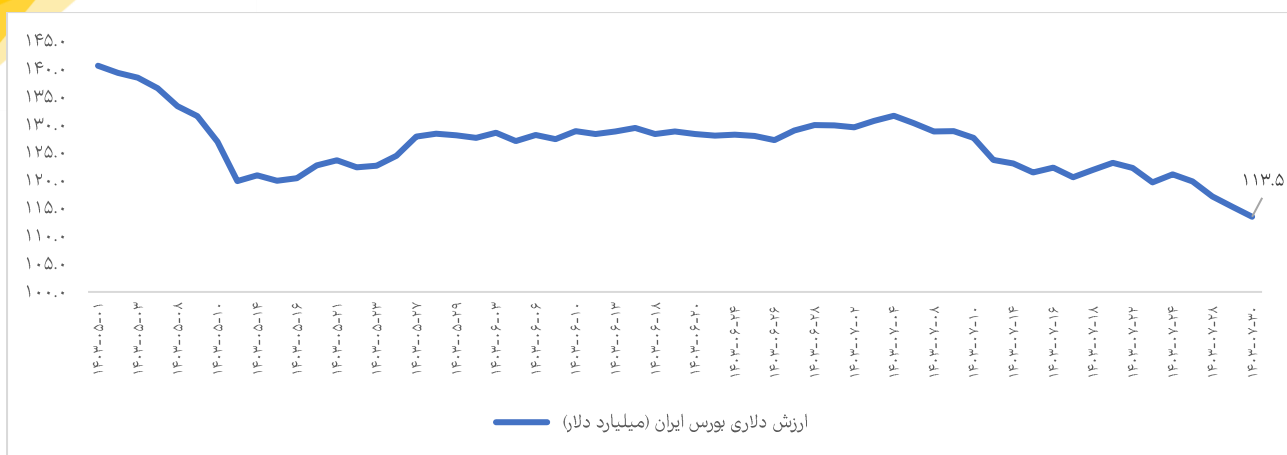
در هفته‌های میانی مهر، به دلیل خروج نسبی سرمایه‌گذاران و افت بازار، کاهش در حجم معاملات و خروج پول حقیقی اتفاق افتاد. هفته سوم مهر با خروج حدود ۱۴۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی از بازار مواجه بود و در هفته پایانی نیز با خروج بیشتری همراه شد و حدود ۱۵۰۰ میلیارد تومان از بازار سهام خارج شد. این روند حاکی از کاهش اقبال سرمایه‌گذاران حقیقی در آن بازه زمانی بود که تاثیر مستقیمی بر کاهش میانگین ارزش معاملات هفتگی گذاشت.

نمودار (۲۶) میانگین ارزش معاملات روزانه در طول هفته (میلیارد ریال)؛ منبع: شرکت های پردازش اطلاعات مالی

در مهرماه ۱۴۰۳، بورس تهران با نوسانات قابل توجهی همراه بود. شاخص کل بورس در این ماه به شدت کاهش یافته و به کانال ۲ میلیون و ۱۰۶ هزار واحد رسید. تا تاریخ ۲۹ مهر، این شاخص به ۲ میلیون و ۶۵ هزار واحد کاهش پیدا کرده است. از نظر ارزش معاملات، در طول این ماه، ارزش کل معاملات به ۶,۰۳۷ تریلیون ریال رسید و ارزش کل بازار بورس نیز حدود ۶۵,۶۱۸ تریلیون ریال گزارش شد. به طور کلی، بورس ایران تحت تأثیر شرایط اقتصادی و سیاسی، شاهد افت قابل توجهی در ارزش و نوسانات شدید بود که بر روی سرمایه‌گذاری‌ها و رفتار سهامداران تأثیر گذاشت.

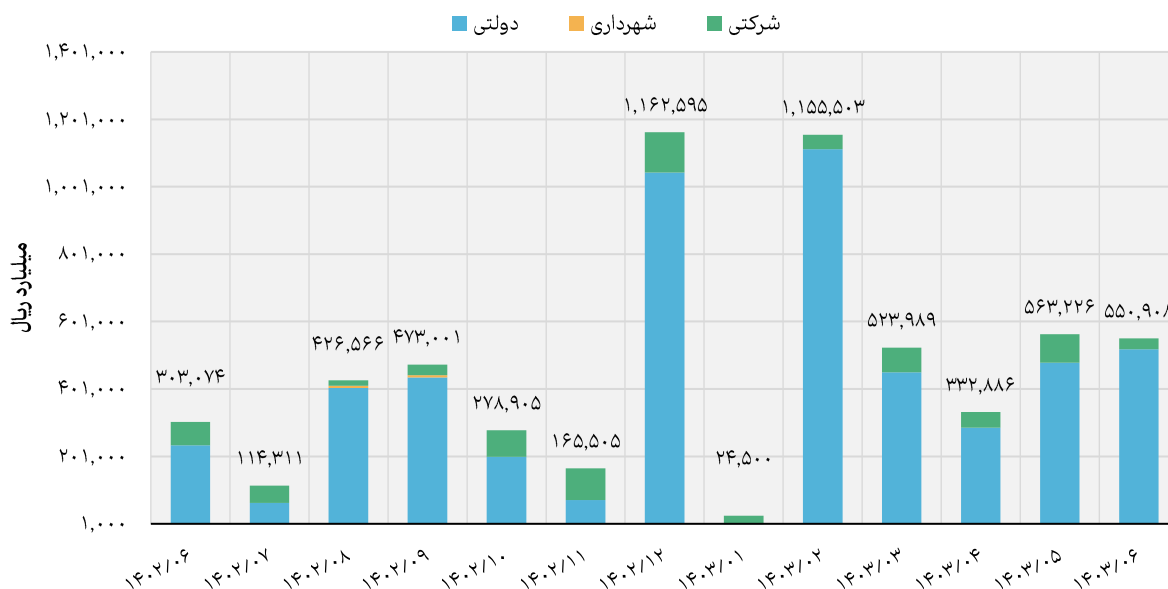
این وضعیت ناشی از عوامل مختلفی از جمله نرخ بالای تورم و نوسانات بازارهای جهانی بود. در مجموع، با توجه به شرایط موجود، تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند که روند نوسانی بورس در آینده نیز ادامه خواهد یافت.

نمودار (۳۷) روند ارزش دلاری بورس با توجه به نرخ بازار آزاد (میلیارد ریال): منبع: شرکت های پردازش اطلاعات مالی

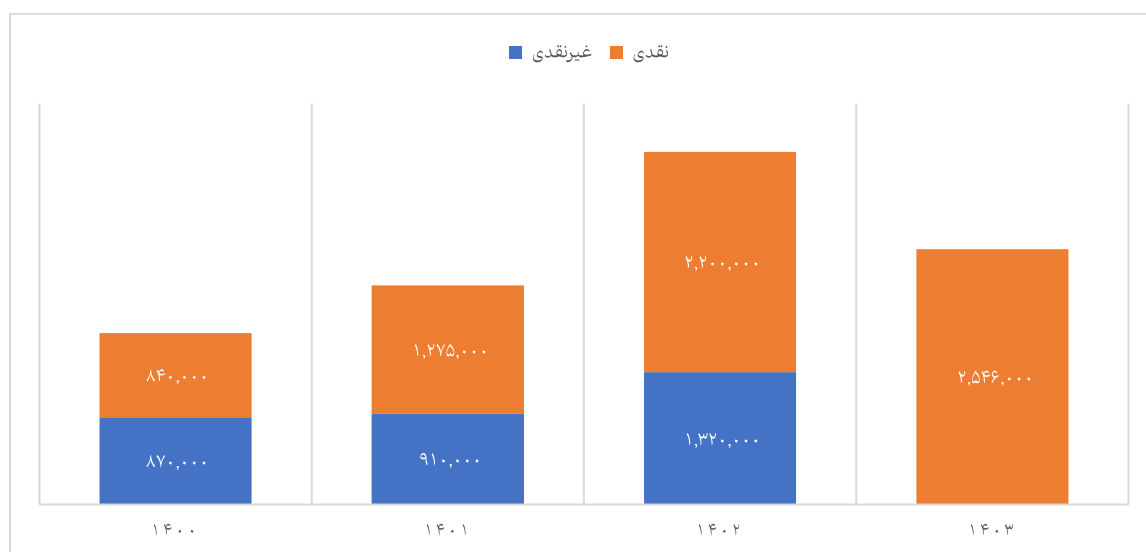
گزارش عرضه اوراق دولتی و جدول سررسید

در نمودار زیر روند ماه به ماه انتشار اوراق صکوک اعم از دولتی یا شرکتی، طی دوازده ماه منتهی به مرداد ماه ۱۴۰۳ ارائه شده است.

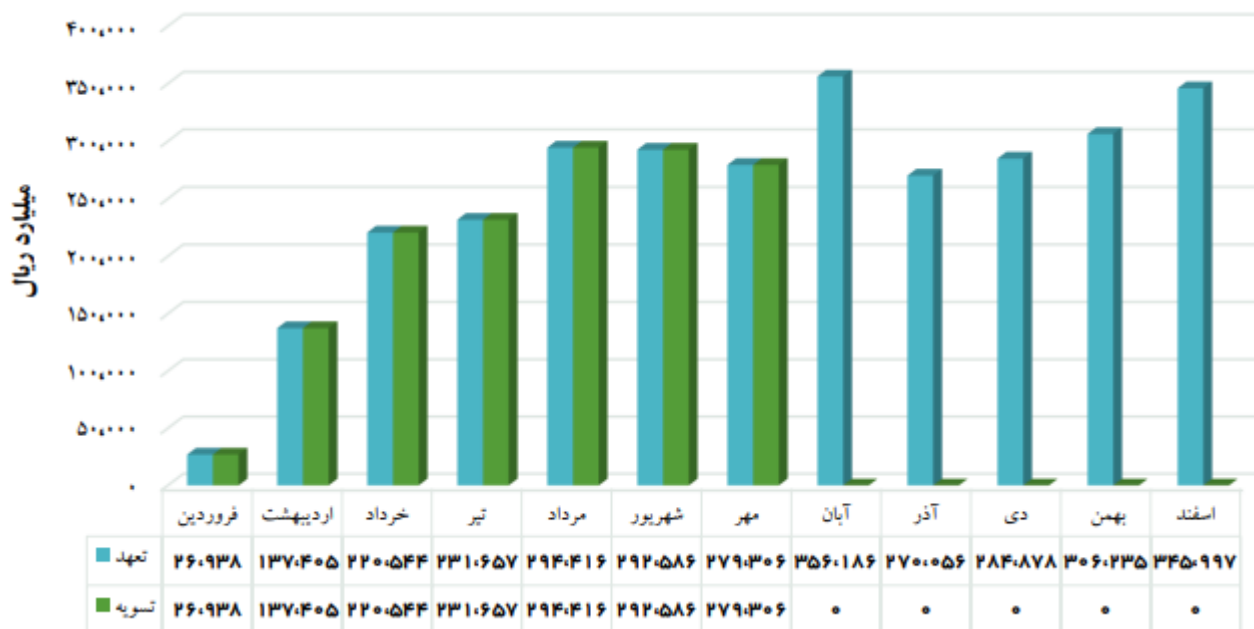
نمودار (۲۸) روند انتشار ماهانه اوراق صکوک؛ منبع: گزارش عملکرد ماهانه سازمان بورس و اوراق بهادار

بر اساس آمار وزارت اقتصاد از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا پایان شهریور ماه ۲۵۴۶ هزار میلیارد ریال اوراق عمدتاً نقدی (اراد) در سیزده مرحله عرضه شده و تنها در شهریور ماه مبلغ ۸۵۶ هزار میلیارد ریال انتشار یافته است. عمده اوراق اراد منتشر شده با سررسیدهای سه ساله و نرخ کوپن ۲۳ درصد بوده است.

نمودار (۲۹) روند سالانه انتشار اوراق دولتی به تفکیک نقدی و غیرنقدی؛ منبع: مرکز بدهی های عمومی وزارت اقتصاد

جزئیات سررسید تعهدات اصل و فرع اوراق دولتی در سال ۱۴۰۳ به تفکیک ماهانه در نمودار زیر ارائه شده است که جمعاً ۲۸۹ هزار میلیارد تومان و تا پایان مهر ماه ۱۴۸ هزار میلیارد تومان تسویه شده است. طبق قانون بودجه ۱۴۰۳، دولت، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها می‌توانند در سال ۱۴۰۳ تا سقف ۱۱۲، ۱۳ و ۱۲ هزار میلیارد تومانی از طریق اوراق مشارکت تامین مالی کنند.

نمودار (۳۰) جدول ماه به ماه سررسید اصل و فرع اوراق منتشره شده قبلی؛ منبع: مرکز بدهی های عمومی وزارت اقتصاد

تلاش های بانک مرکزی در بازار ارز: بانک مرکزی در حال حاضر در تلاش است تا بازار ارز را تثبیت کند و برای این منظور برنامه هایی را برای کنترل نرخ ارز و تأمین ارز مورد نیاز واردات اعلام کرده است. به تازگی نرخ ارز دولتی برای کالاهای اساسی و ضروری به ۴۲ هزار تومان تعیین شده است

توافقی شدن ارز حاصل از صادرات صنعت فلزات اساسی ارز ناشی از صادرات فولاد و فلزات رنگین اساسی با توجه به نیاز های این تولیدکنندگان چهار حوزه، ماده اولیه، طرح های توسعه ای، تکمیل پروژه های تولید انرژی و نیاز کالاهای اساسی صنایع فلزی خود را مصرف یا به متقاضی واردکننده در داخل زنجیره به صورت توافقی واگذار کنند.

تحولات مالی با آلمان: دادگاهی در ایالات متحده اخیراً حکمی صادر کرده که بر اساس آن، بانک مرکزی ایران (بانک مرکزی) باید مبلغ ۱۶۸ میلیارد دلار به خانواده های قربانیان حمله انتحاری ۱۹۸۳ بیروت پرداخت کند. این حکم به دلیل عدم مصونیت حاکمیتی بانک مرکزی از دعاوی قضایی صادر شده است و این موضوع نگرانی هایی در مورد دسترسی به دارایی های بانک در خارج از کشور ایجاد کرده است

رشد اقتصادی بهار ۱۴۰۳ بانک مرکزی به تازگی جزئیات گزارش رشد اقتصادی فصل بهار را منتشر کرده است. بر اساس این گزارش، نرخ رشد اقتصادی فصلی در بهار ۱۴۰۳ با استفاده از قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵، به ۳.۲ درصد رسیده است. این رقم نشان دهنده کاهش ۱.۳ واحد درصدی در مقایسه با رشد فصلی اقتصاد در زمستان سال گذشته است.

تصمیم جدید سازمان بورس برای صندوق های با درآمد ثابت: هیات مدیره سازمان بورس در تصمیمی جدید، برخی نصاب های سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت را تغییر داد. بر اساس این گزارش، سقف سرمایه گذاری صندوق های با درآمد ثابت در گواهی س رده بانکی و سپرده بانکی از ۴۰ به ۳۵ درصد کل دارایی های صندوق کاهش یافت. همچنین سقف سرمایه گذاری صندوق در سهام و حق تقدم سهام پذیرفت ه شده در بورس، فرابورس و گواهی سپرده کالایی پذیرفته شده واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری از حداکثر ۱۰ به ۱۵ درصد کل دارایی های صندوق افزایش یافت.

پیش بینی قیمت نفت ۶۳ دلاری در لایحه بودجه ۱۴۰۴: طبق پیش بینی های لایحه بودجه ۱۴۰۴، تولید نفت خام کشور روزانه ۳ میلیون و ۷۵۰ هزار بشکه برآورد شده و منابع پیش بینی شده از محل صادرات نفت، گاز و فرآورده های نفتی به ۲,۱۰۷ هزار میلیارد تومان می رسد. در این لایحه همچنین قیمت هر بشکه نفت صادراتی ۵۷.۵ یورو تعیین شده است.

خلاصه معاملات مهم بورس های کالایی

جدول زیر قیمت معاملات کامودیتی های مهم در بورس های کالایی کشور در مهر ماه را نشان می دهد. بیشترین رقابت مربوط وکیوم باتوم بوده است. در رابطه با محصولات پتروشیمی و پالایشی، قیمت پایه اصولاً با نرخ ۹۵ درصد قیمت فوب خلیج فارس تعیین می شود و گاه به دلیل باز گذاشتن سقف قیمتی نسبت به قیمت مبنا در بورس کالا، فروش در بورس کالا نسبت به صادرات ارزندگی بیشتری پیدا کرده است چرا که شرکت های پتروشیمی در صورت صادرات باید ارز خود را به نرخ نیمایی به کشور بازگردانند. همچنین دولت با اعمال عوارض صادراتی ۱۰ درصدی به پلی اتیلن ترفتالات، پلی پروپیلن، و پی وی سی جلوی صادرات این محصولات پرتقاضا را گرفته است. در بین محصولات کالایی گاز مایع و قیر بیشترین عرضه در رینگ صادراتی (دلاری با نرخ سنا) را دارند.

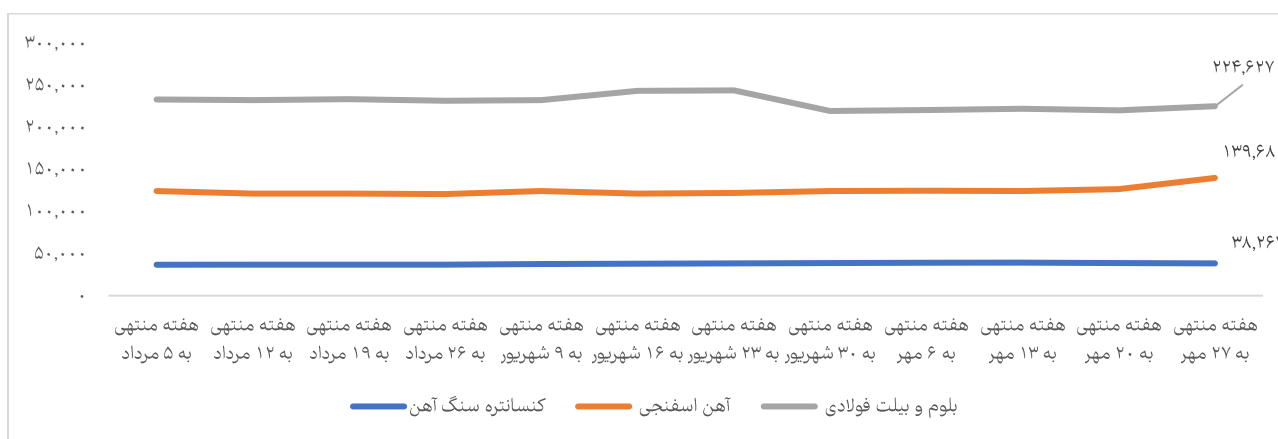
جدول (۲) خلاصه معاملات محصولات فلزی، پالایشی و پتروشیمی در بورس های کالایی؛ منبع آمار معاملات فیزیکی بورس کالا و بورس انرژی

محصول	میانگین آخرین قیمت پایه عرضه	میانگین قیمت معاملات (هزار ریال / تن)				تغییرات قیمت ماهانه	شدت رقابت قیمتی	آخرین قیمت ضمنی دلار
		هفته منتهی به ۲۶ مرداد	هفته منتهی به ۳۰ شهریور	هفته منتهی به ۲۳ شهریور	هفته منتهی به ۱۶ شهریور			
کنسانتره سنگ آهن	۳۸,۸۷۰	۳۸,۲۶۴	۳۸,۵۰۰	۳۹,۱۵۸	۳۸,۸۷۰	-۰.۶٪	۰.۰٪	-
آهن اسفنجی	۱۲۴,۵۳۹	۱۳۹,۶۸۰	۱۲۶,۵۱۸	۱۲۴,۳۱۰	۱۲۴,۵۳۹	۱۲.۴٪	۰.۰٪	-
بلوم و بیلت فولادی	۲۲۰,۳۸۵	۲۲۴,۶۲۷	۲۱۹,۷۲۷	۲۲۱,۷۰۱	۲۲۰,۳۸۵	۲.۵٪	۱.۵٪	۵۵۵,۷۳۱
مس کاتد	۴,۹۶۸,۰۷۴	۵,۰۴۴,۰۰۰	۵,۱۳۴,۰۰۰	۴,۹۶۸,۰۷۴	۴,۹۶۸,۰۷۴	۲.۸٪	۰.۰٪	۵۱۱,۰۵۵
روی	۱,۵۳۳,۴۲۰	۱,۶۴۵,۲۹۰	۱,۶۶۳,۵۰۷	۱,۵۸۲,۷۳۲	۱,۵۳۳,۴۲۰	۱۳.۳٪	۰.۰٪	۴۹۰,۰۳۱
وکیوم باتوم	۱۵۲,۶۶۰	۱۷۰,۰۲۶	۱۶۰,۵۳۸	۱۶۰,۷۳۱	۱۵۲,۶۶۰	۱۷.۳٪	۲۹.۵٪	۶۱۱,۸۲۳
پی وی سی	۳۴۶,۰۴۸	۴۰۴,۵۰۶	۳۹۳,۹۴۳	۳۵۳,۱۷۴	۳۴۶,۰۴۸	۱۷.۲٪	۱۱.۴٪	۴۹۳,۸۶۲
اوره	۱۳۱,۹۶۴	۱۴۰,۴۴۲	۱۳۶,۳۴۴	۱۳۱,۴۵۵	۱۳۱,۹۶۴	۷.۹٪	۰.۶٪	۵۳۷,۳۲۶
پلی اتیلن ترفتالات (گرید بطری)	۵۱۳,۹۵۸	۵۰۱,۵۳۸	۵۳۷,۶۶۴	۵۰۲,۵۰۰	۵۱۳,۹۵۸	۱.۵٪	۰.۰٪	-
استایرن منومر	۵۰۴,۶۰۳	۵۴۳,۳۸۰	۵۵۸,۰۱۱	۴۶۷,۶۰۶	۵۰۴,۶۰۳	۹.۶٪	۹.۷٪	-
پلی بوتادین رابر	۸۶۷,۰۲۶	۹۰۶,۸۲۴	۸۹۸,۶۳۶	۸۷۷,۵۷۳	۸۶۷,۰۲۶	۵.۸٪	۰.۰٪	-
الکیل بنزن خطی	۶۳۰,۸۳۵	۶۲۷,۲۶۴	۶۱۹,۳۹۸	۶۲۷,۱۴۸	۶۳۰,۸۳۵	-۰.۶٪	۰.۰٪	-

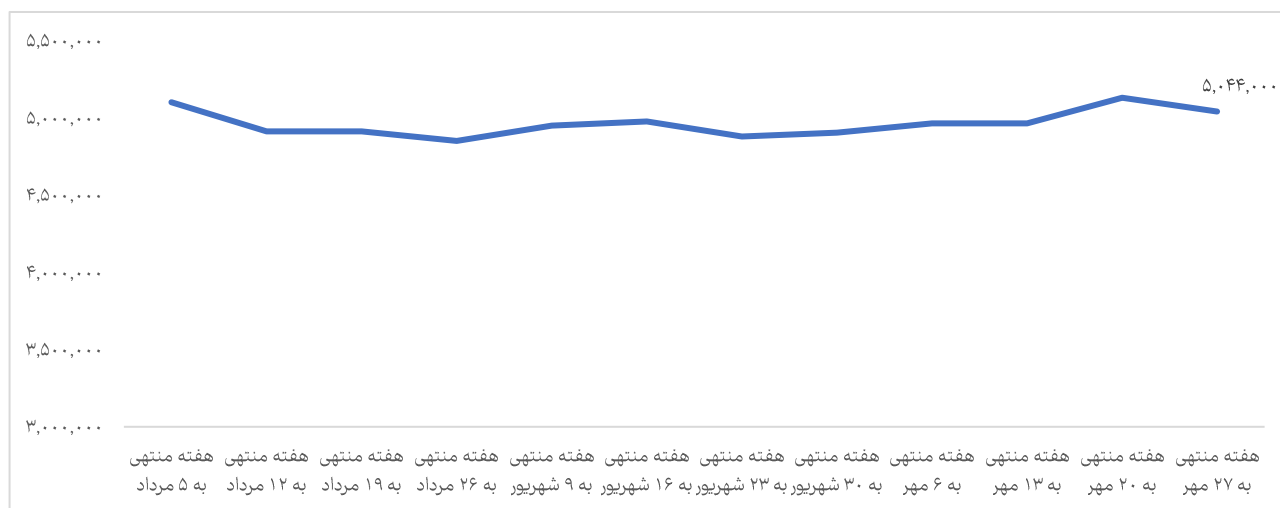
روند قیمتی فولاد و مس

قیمت فولاد در این ماه به طور کلی در حال افزایش بود. به ویژه، قیمت‌ها به دلیل تقاضای بالا از بازارهای داخلی و خارجی و همچنین تحرکات جدید در بخش ساخت‌وساز رشد کرد. پیش‌بینی می‌شود که با توجه به تحرکات اقتصادی در چین و سایر کشورهای بزرگ تولیدکننده، روند صعودی قیمت فولاد ادامه یابد. در مهرماه، قیمت هر تن فولاد در بازارهای جهانی به حدود ۶۵۰ دلار رسید که نسبت به ماه‌های گذشته افزایش قابل توجهی داشت

قیمت مس نیز در مهرماه به روند صعودی خود ادامه داد. طبق گزارش‌ها، قیمت هر تن مس به حدود ۹۲۳۷ دلار رسید که نسبت به ماه قبل (۸۹۷۱ دلار) افزایش حدود ۲.۹۶ درصدی را نشان می‌دهد. پیش‌بینی می‌شود که در پایان سال ۲۰۲۴ قیمت مس به دلیل کاهش تولید و افزایش تقاضا به رکوردهای جدیدی برسد. یکی از عوامل اصلی این افزایش تقاضا، پروژه‌های مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر و افزایش استفاده از مس در فناوری‌های نوین است

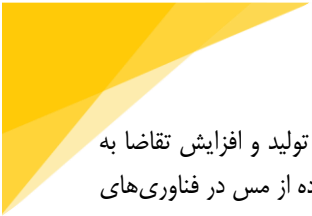

نمودار (۳۱) روند قیمت کنسانتره، آهن اسفنجی و فولاد در بورس کالا؛ منبع: آمار معاملات شرکت بورس کالای ایران

نمودار (۳۲) روند قیمت مس کاتد در بورس کالا؛ منبع: آمار معاملات شرکت بورس کالای ایران

قیمت مس نیز در مهرماه به روند صعودی خود ادامه داد. طبق گزارش‌ها، قیمت هر تن مس به حدود ۹۲۳۷ دلار رسید که نسبت به ماه قبل (۸۹۷۱)

دلار) افزایش حدود ۲.۹۶ درصدی را نشان می‌دهد. پیش‌بینی می‌شود که در پایان سال ۲۰۲۴ قیمت مس به دلیل کاهش تولید و افزایش تقاضا به رکوردهای جدیدی برسد. یکی از عوامل اصلی این افزایش تقاضا، پروژه‌های مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر و افزایش استفاده از مس در فناوری‌های نوین است

- ۱- [گزیده آمارهای اقتصادی بانک مرکزی ایران](#)
- ۲- [مرکز آمار ایران](#)
- ۳- [مرکز داده نرخ بهره بین بانکی بانک مرکزی ایران](#)
- ۴- [گزارش های آماری ماهانه سازمان بورس و اوراق بهادار](#)
- ۵- [خبرنامه های مرکز بدهی های عمومی وزارت اقتصاد](#)
- ۶- [آمار معاملات فیزیکی بورس کالا و بورس انرژی](#)
- ۷- [اطلاعیه های شرکت بورس و شرکت فرابورس](#)
- ۸- [داده های پردازش شده شرکت های پردازش اطلاعات مالی کشور](#)
- ۹- [گزارش های واردات و صادرات غیرنفتی گمرک ایران](#)
- ۱۰- [پایگاه خبری اتاق بازرگانی](#)
- ۱۱- [پایگاه خبری بازار سرمایه ایران](#)
- ۱۲- [شبکه اطلاع رسانی طلا، سکه و ارز](#)
- ۱۳- [داده های هفتگی مجلات پلتر Platts، آرگوس Argus و آیسس ICIS](#)
- ۱۴- [گزارش قیمت معاملات کالایی بورس لندن](#)
- ۱۵- [مرکز داده نرخ بهره بانک های مرکزی اروپا، آمریکا و چین](#)
- ۱۶- [مراجع انتشار داده های آمار و تحلیل اقتصادی آمریکا، اروپا و چین](#)